

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทสัมภาษณ์และสังเกตการณ์

บทสัมภาษณ์สมณะโพธิรักษ์ ครั้งที่ 1

- ยุทธชัย กราบนมัสการพ่อท่าน ผมชื่อยุทธชัย เป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ มสธ. ทำวิทยานิพนธ์ชื่อเรื่อง แนวคิดทางการเมืองของสมณะโพธิรักษ์
- ถาม เรื่องก็มืออยู่เป็นข้อถกเถียงว่า พ่อท่านนี้มีแนวคิดที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนคือ “การเมืองบุญนิยม” ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นที่เขายกมาให้เราทำมากยิ่งขึ้น ทีนี้ก็เลยมากราบนมัสการถามพ่อท่านเป็นหัวข้อในวิทยานิพนธ์ของกระผมนะครับ
- ตอบ เอาเลย
- ถาม จริงๆ แล้วผมใช้วิธีการวิจัยจากเอกสารคือ ศึกษาเนื้อหาสาระจากหนังสือที่พ่อท่านเขียนไว้
- ตอบ ดีแล้วนะศึกษาตามเอกสาร เอกสารก็คือตัวเนื้อแท้ที่อาตมาแสดงออกหรือว่าเป็นภูมิอาตมา
- ถาม คือถ้าการสัมภาษณ์ถือเป็นการได้ข้อมูลปฐมภูมินะครับ ถ้าอย่างนั้นกระผมขอเริ่มการสัมภาษณ์เลยก็แล้วกันนะครับ
- ตอบ เอาเลย
- ถาม ขอถามข้อแรก การเมืองในทัศนะของพ่อท่านคืออะไร ? มีลักษณะเป็นอย่างไร
- ตอบ การเมืองในทัศนะของอาตมามีลักษณะเป็นอย่างไร คำว่า “การเมือง” นี้ อาตมาว่ามันคือเรื่องของการทำงานกับปวงชน นี่คือการเมืองสั้นๆ คือการทำงานกับปวงชน ทำงานเพื่อช่วยเหลือปวงชน ทำงานเพื่อให้เกิดมวลปวงชนอยู่ดีมีสุข นี่คือการเมืองของอาตมา ทีนี้อยากจะขอขยายต่ออีกนิด จะเป็นประโยชน์ที่คุณได้ตั้งไว้หรือไม่ก็แล้วแต่ อาตมาจะขอต่อตรงนี้เลยว่าสำหรับคำว่าการเมืองกับการศาสนานี้มันเป็นเรื่องเดียวกัน นี่คือการมองเห็นของอาตมา การเมืองกับการศาสนาเป็นเรื่องเดียวกัน เพียงแต่มันแบ่งกันคนละหน้าที่เท่านั้นเอง นั่นคือความต่างๆ คือคนละหน้าที่ แต่การเมืองกับการศาสนานั้นคืองานเดียวกัน
- ถาม จากสภาพปัญหาของการเมืองปัจจุบัน “พ่อท่าน” คิดว่าควรแก้ไขอย่างไร ด้วยวิธีการอย่างไร? หรือด้วยหลักธรรมอะไร?
- ตอบ โอ้แจ่มมากเลยคำถามนี้ การเมืองทุกวันนี้ควรแก้ไขตรงที่ควรจะให้คนหรือต้องเน้นที่คน คือให้คนมีคุณธรรมสำคัญที่สุดและที่สุุดๆ การเมืองทุกวันนี้เหลวไหลทั่วโลก ไม่เฉพาะแต่ในเมืองไทยตรงที่ไม่มีคุณธรรม เพราะฉะนั้นการเมืองในประเทศไหนก็แล้วแต่ขณะนี้ทั่วโลกสังเกตได้เลย ถ้าคนบริหารประเทศไม่มีคุณธรรม บ้านเมืองฉิบหายไซ้ไหม

ทุกประเทศเลยไม่ว่าประเทศไหน ฉะนั้นถ้าสามารถนำเอาคนที่มีความรู้หรือประเทศไหนสามารถที่จะเลือกคนที่มีความรู้ขึ้นมาบริหารประเทศได้ ประเทศนั้นอยู่ดีกันทุกประเทศ ยกตัวอย่างง่ายๆ แม้จะเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์ กฎหมายของเขาก็สงบเรียบร้อยอย่างนี้เป็นต้น หรือว่าไม่ต้องเอาอะไรมา แม้แต่บรูไน เอาหละอาจจะประเทศเล็กก็ตามเถอะ บรูไนของเขาก็มีความรู้ ผู้บริหาร ราชามีความรู้เป็นอย่างนี้เป็นต้น ราชายของบรูไนเขาไม่เบาเลย เขามีความรู้แจกจ่ายทานไม่จู้เหี่ยว ขี้หวง เพื่อแผ้ว เพราะฉะนั้นประเทศของเขาก็สบาย คนมีความรู้ประเทศไหนก็แล้วแต่ ประเทศนี้ยิ่งใหญ่ก็ตาม ประเทศที่ยังต้องการศึกษาก็ตาม บริหารบ้านเมืองล้วนแล้วแต่คุณธรรมด้วย เมื่อคุณธรรมด้วย เพราะฉะนั้นเดือคร้อน ไปทั่ว เดียวนี้มันไม่เดือคร้อน ไปเฉพาะแต่ที่เดียว แต่ละประเทศมันเดือคร้อนไปทั่วโลก ยิ่งสมัยนี้ไม่มีอะไรปิดอะไรกันกันอย่างนี้ ส่งผลเร็วมากๆ เห็นชัดๆ

- ถาม คำถามข้อที่ 3 นักการเมืองควรประพฤติปฏิบัติธรรมะข้อใดจึงจะเหมาะสมกับการเป็นนักการเมือง
- ตอบ ควรประพฤติตนให้มีคุณธรรม ส่วนเรื่องของสมรรถนะความสามารถ ความรู้ของบุคคลนั้นเป็นเรื่องรองจากคุณธรรม ประเด็นหลักที่สุดของความเป็นมนุษย์ ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อชาติต่อประเทศ ก็เพราะเขาดีคุณธรรมไม่ได้ดีความรู้ก็คือประเด็นหลักเลย คนที่มีความรู้มากแต่ดีคุณธรรมนั้นให้มาทำงานกับปวงชนให้มาทำงานกับสังคมประชาชน ทั้งหมดเลยต่อให้มีความรู้มากขนาดไหนแต่ด้วยคุณธรรมทั้งหมด แต่ถ้าคนมีความรู้และมีคุณธรรมดีนำหน้าความรู้มากก็ดี แต่คุณธรรมนำรับรองว่าบริหารประเทศหรือว่าทำงานกับสังคมนั้นเกิดประโยชน์อย่างมาก นี่ประเด็นหลักเลย แต่ทุกวันนี้คนไปเด่นในเรื่องของความรู้ความสามารถแต่คนมีคุณธรรมด้วย เพราะฉะนั้นสังคมหรือประเทศที่ได้รับการบริหารทางการเมืองการปกครอง หรือการทำงานกับสังคมๆ เป็นเหยื่อสังคมที่กลายเป็นบริวาร กลายเป็นเบี้ยล่าง สังคมเลยกลายเป็นอะไรที่เขาจะกอบ โภคเอาหรือทำร้ายอย่างที่มันเป็น
- ถาม ในทัศนะของท่านควรที่จะเลือกนักการเมืองประเภทไหน หรือมีลักษณะหรือมีองค์ประกอบหลักๆ อะไรเป็นข้อพิจารณา?
- ตอบ ความดี คุณธรรมๆ นะเรื่องคุณธรรมนำเรื่องความสามารถอะไรต่อมิอะไรไม่เป็นไร เพราะเรื่องการบริหารประเทศชาติ มันไม่ใช่การทำงานของคนๆ เดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบประชาธิปไตยโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ไม่เห็นแก่ตัว คนที่ไม่มีอัตตาใหญ่ ไม่มีอัตตามาก คือคนที่มีความรู้ คนที่ไม่มีอัตตามากสามารถที่จะยอมรับความรู้ความสามารถ

ของคนอื่นได้ สามารถที่จะไม่เอาตนเองเป็นใหญ่แต่เอาความคิดส่วนรวมเป็นใหญ่ นี่คือคนดีมีคุณธรรม เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่าการบริหารประเทศที่มีคนมีความคิดส่วนรวมเป็นใหญ่ นี่ก็คนดีมีคุณธรรม เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อว่าการบริหารประเทศที่มีคนมีความคิดดังนี้มีจิตใจอย่างนี้ เขาทำงานเขาก็จะทำงานได้อย่างเป็นกลุ่มเป็นก้อน ได้พลังรวมเพราะข้อสำคัญก็คือการบริหารนั้น โดยเฉพาะประชาธิปไตยมันไม่ใช่คนๆ เดียวบริหารประเทศ มันเป็นการบริหารโดยองค์รวม เพราะฉะนั้นคนที่จะไปเป็นผู้ใหญ่ไปเป็นนายกไม่ต้องเก่งเลยก็ได้ แต่ขอให้มีความคุณธรรมมากๆ คุณก็รวมรัฐมนตรีที่มีความสามารถเก่งๆ แต่ละแขนงแต่ละประเภท เลือกมาทำได้ซิ คุณเป็นคนทำเองที่ไหน คุณเป็นคนบริหาร นายกรัฐมนตรีไม่ต้องเก่ง แต่ต้องมีคุณธรรมดีๆ และก็ต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดีเท่านั้นเอง ก็สบายแล้ว

ถาม หลักธรรมกว้างๆ ที่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้การปกครอง ควรยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดในทัศนะของท่านคือ?

ตอบ โอ้ ก็ยึดหลักธรรมข้อที่จะต้องลดละความเห็นแก่ตัว เป็นหลักธรรมที่สำคัญทั้งนั้นแหละ แต่ที่นี้คำนี้คำเดียวมันยาก มันจะลดความเห็นแก่ตัวได้ก็ต้องมีคุณธรรมเป็นหลัก สรุปแล้วอย่าว่าแต่ประชาชนอย่าว่าแต่ผู้บริหาร คนทั้งหมดจะต้องเน้นธรรมะ สรุปก็คือว่าโลกหรือสังคมขาดคุณธรรม ทั้งหมดทั้งผู้บริหารและผู้ถูกบริหารจะเลือกอย่างไร ก็ต้องเลือก แค่นี้คือประเด็นหลัก ฟังแล้วเหมือนกับอาตมาเอาเรื่อง ต้องการโน้มน้าว ไปเรื่องคุณธรรมเท่านั้น และอาตมาก็ขอยอมรับ

ถาม ผมว่า การเมืองบุญนิยมของท่านก็เน้นหนักในเรื่องคุณธรรมนี้อย่างมาก

ตอบ มันขาดอย่างมาอย่างหนักเลย มันแล้งมากๆ เลย แล้วคุณธรรมอย่างหนักยิ่งเข้าไปทุกวันๆ เลย เพราะกิเลสพัฒนาขึ้นมา มีการพัฒนาปรุงแต่งการมอมเมา หลอกหลวง คนคิดพิจารณาไม่ใช่คนคิดอย่างนั้น คนคิดคั่นๆ ที่จะได้ในเชิงได้เปรียบ คำเดียว คนทุกวันนี้ทุกคนคิดคั่นความได้เปรียบ คุณไปคิดเล่นนักรัฐศาสตร์ นักพาณิชยศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ นักอะไรศาสตร์ทั้งหลายเหล่า คิดคั่นความได้เปรียบทั้งนั้นเลย นี่คือการล้มเหลวที่สุดของมนุษยชาติมันคงจะต้องกลับมาคิดว่า “จะอย่างไร เราจะเป็นผู้เสียสละไม่ใช่ไปคิดคั่นความได้เปรียบ” ต้องไปคิดคั่นว่า จะอย่างไรเราจะสามารถเสียสละได้ นี่เป็นประเด็นหลักของมนุษยชาติในโลก แต่พอออกไปคิดแล้วต้องปฏิบัติให้ได้จริงแล้วเป็นผลขึ้นมา เพราะฉะนั้น อาตมาทำงานทุกวันนี้ ทำงานกับผู้คน ทำงานทุกอย่างที่พยายามทำอยู่นี้ อาตมาทำตรงนี้เน้นเป่าตรงนี้ ทำอย่างไรเราจะคิดเป็นผู้เสียสละได้ ไม่ใช่เป็นผู้เอาเปรียบ จะทำอย่างไรถ้าทำได้เล็กๆ น้อยๆ นี่แหละคือความก้าวหน้า ถ้า

ก้าวหน้ามากๆ ขึ้นนั้นคือผลสำเร็จอันยิ่งใหญ่ที่จะทำให้สังคมและตัวเราเองอยู่อย่างเป็นสุข

ถาม รูปแบบการเมืองการปกครองสำหรับการเมืองไทย ควรจะเป็นอย่างไร จึงจะเหมาะสม?

ตอบ การปกครองรูปแบบของการปกครองในการเมืองไทย หรือการเมืองสังคมโลกไหนก็ตามแต่ รูปแบบของการปกครองที่ดีที่สุดก็คือ การปกครองชนิดที่มีคนดี ที่นี้จะทำอย่างไรให้เกิดคนดีในสังคมในประเทศขึ้นมาได้ นั่นคือการปกครองที่ดีที่สุด คำว่า คนดี คำเดียวนั้นมันรวมไปทั้งความขยันหมั่นเพียร ความไม่ขี้เกียจ โดยส่วนสำคัญอย่างยิ่งเป็น คนไม่เห็นแก่ตัว นี่คือคนดี ไม่ใช่คนขี้เกียจ คนดีต้องเป็นคนขยัน เพราะฉะนั้นคำว่าคนดีต้องเป็นคนขยัน นอกจากนั้นคนดีต้องเป็นคนมีปัญญาความฉลาด ดังนั้นจะอย่างไรให้คนดีได้ นั่นคือคำตอบสั้นๆ ถ้าทำให้คนดีทั้งหมดเลยไม่ต้องห่วงหรือกลัว คนดีจะเอาเปรียบ คนขี้เกียจขี้คร้านกินแรงคนอื่นนั้นไม่ใช่คนดีทั้งนั้นแหละ คนดีที่ต้องฉลาด ขยันหมั่นเพียร เกื้อกูลคนอื่นนั่นคือคนดีทั้งนั้นแหละ เมื่อคนดีเกื้อกูลคนอื่นมันจะมีปัญหาอะไร ทุกวันนี้คนล้วนแต่จะกินแรง เอาเปรียบคนอื่นทุกวันนี้

ถาม มีคำถามที่เป็นข้อถกเถียงของประชาชนนะครับ คือ ในทัศนะของพ่อท่านนักบวชใน พระพุทธศาสนาควรเข้าไปเกี่ยวข้องในการเมืองมากน้อยเพียงใดจึงจะเรียกว่าสมควร?

ตอบ นักบวชในพุทธศาสนานั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างยิ่ง นักบวชที่จริงนักบวชที่ไม่จริงคือนักบวชที่บวชใหม่ๆ หรือยังไม่มีคุณธรรมอะไรๆ อย่างนั้นไม่เรียกว่านักบวช หรือเรียกว่าเป็นผู้เข้ามาฝึกหัด ส่วนนักบวชที่จริงคือนักบวชที่เรียนรู้เรื่องธรรมะแล้วมีการออกมาจากกิเลสได้แล้ว เนกขัมมะก็คือการออกบวช เพราะฉะนั้นนักบวชที่มีเนกขัมมะได้แล้วออกบวชได้แล้ว การออกจากกาม ออกจากพยาบาท ออกจากกิเลสได้แล้ว เป็นโลกุตระบุคคล นั่นคือนักบวชที่ออกจากกิเลสได้แล้วคือมีเนกขัมมะ อภิเนษกรรมณ์ของพระพุทธเจ้านั้นเป็นคำใหญ่นั้น คือผู้ที่หลุดพ้นจาก โลภีก็เป็นผู้สู่โลกุตระแล้ว คนอย่างนั้นแหละจะต้องเข้าไปสู่การเมืองอย่างยิ่ง เพราะจะได้เข้าไปช่วยการเมือง จะได้ไปช่วยเสริมสังคม ยิ่งยุคนี้ยิ่งสมัยนี้สังคมยังขาดแคลนคนมีคุณธรรม นักการเมืองขาดแคลนคนมีคุณธรรม เพราะฉะนั้นนักบวชที่มีคุณธรรมแล้วยังต้องเข้าไปช่วยนักการเมืองอย่างยิ่ง แต่ความเห็นของคนทั่วๆ นั้นไปเอาความเห็นต้นๆ คืออะไร ความเห็นต้นคือความเป็นจริงของนักบวชไม่ใช่**นักบวช** ความเป็นจริงของนักบวชคือผู้ปฏิบัติธรรมไม่ได้บรรลุดูธรรม มาบวชแล้วก็กลายเป็นอาศัย (ศาสนา) อันนี้ทำให้ศาสนาเสีย ทำให้ความเป็นนักบวชเสียด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นเขาจึงไม่นับถือนักบวช เมื่อไม่นับถือนักบวช ผู้ที่มีอำนาจผู้ที่มีความรู้เขาก็ไม่เอานักบวชเข้าไปยุ่ง เพราะ หนึ่งนักบวช

เป็นบุคคลสูงในสังคม โดยเฉพาะสังคมพุทธ เขายกข้อเขาให้เกียรติไม่ลบหลู่ไม่เถียง ไม่แสดงอะไรออกมา เพราะเขาเคารพนับถือ เพราะถ้าเข้าไปเขาก็ต้องเคารพนับถือเขาต้องยอมรับ เพราะถ้าไม่มีฐานะที่น่ายอมรับเขาก็เลยไม่ยอมให้ เมื่อไม่ยอมให้ก็กัน กัน นักบวชออกจากการเมือง นักการเมืองคือผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เข้าไปบริหารประเทศจะเรียกว่าเป็นมันสมองของประเทศก็ได้ ทุกยุคทุกสมัยจะเป็นสมองของเผด็จการก็ตาม เป็นสมองของประชาธิปไตยก็ตามก็คือ หัวสมองของประเทศ ทุกยุคทุกสมัยคือคนที่มีความสามารถเข้าไปบริหารประเทศ เพราะฉะนั้นจึงมีปัญหาแน่นอน เมื่อมีปัญหาเขาจึงรู้ว่าเขา ไม่เอาแล้วนักบวชนี้ เพราะนักบวชไม่ใช่ นักบวชจริง นอกจากไม่เอาแล้วออกกฎหมายมากันแล้ว นักบวชอย่างไปยุ่งกับการเมือง ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา การเมืองแยกกับนักบวชแยกกับการศาสนาแยกจากธรรมะก็เลยปล่อยให้ นักการเมืองเลวลงๆ ต่ำลงๆ อีที่ไปจยตาด้วยเหตุอันมันมีมาด้วยประการฉะนี้

ถาม การที่พ่อท่านออกไปเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงมีนาคมที่ผ่านมา คิดว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่

ตอบ แน่นอน อาตมาก็ต้องตอบว่าเป็นความถูกต้องที่สุดที่อาตมาเคยทำ อย่าลืมนะ การที่จะออกไปแสดงตัวในคราวครั้งนั้น มัน ไม่ใช่การออกไปแสดงตัวอย่างคนที่โง่ๆ ง่่าๆ คนที่ไม่รู้ อีโนอีเห่น คนที่ไม่รู้เหตุการณ์ไม่รู้อะไรประกอบแห่งสถานะกาละ ยุคสมัยนั้นคืออะไร เกิดขึ้น มันเป็นเรื่องไม่ใช่เรื่องเล่น ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ ตื่นๆ มันเป็นเรื่องลึกซึ้งยิ่งใหญ่ มันเป็นเรื่องสำคัญของประเทศนะ เพราะฉะนั้นอาตมาจะออกไปนี้ อาตมาเหมือนเด็ก อีโนเช่นต์ (innocence) มันไม่ใช่ นะ อาตมาตรงแล้วคิดอีก ประมวลแล้ว ประมวลอีก ว่ามีเหตุปัจจัยอะไรบ้าง ไปแล้วจะมีผลกระทบอะไรบ้าง อาตมาก็ใช้ภูมิปัญญาของอาตมา ใช้สติปรีชาธรรมทุกอย่าง อาตมาว่ามันมีเนื้อความเท่าไร อัดตัญญูตาเท่าไร ตัวเราเอง อัดตัญญูตา เราก็เท่านี้ในสังคมเขายอมรับเราเท่าไร เราจะวิธี มีแรงเท่าไร ก็ต้องประมาณ มันตัญญูตาต้องประมาณเสมอ แล้วก็กาลัญญูตา รู้กาล กาลเทศะ นี้เหตุการณ์มันเกิดอยู่อย่างนี้กำลังเป็นอยู่อย่างนี้ เราก็ต้องประเมินนะ แล้วบริษัทหมูกุ่ม มันเป็นงานของบริษัทหมูกุ่มขนาดไหน การที่เขาชุมนุมขนาดนี้ การที่เขาเกิดเหตุการณ์อย่างนี้แล้วเราขึ้นมือเข้าไปร่วมในขณะนี้จะไปแสดงตัวในขณะนี้นี้กับสังคมหรือบริษัทขนาดนี้มันเหมาะสมแล้วหรือยัง แต่ละบุคคลที่ทำงานอยู่ที่นี่ท่านทั้งนั้นๆ ไม่ว่าจะป็นตัวปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดอยู่ในสังคมขณะนี้ บุคคลปโรปรัชญาตุมิใครบ้างมีอะไรอย่างไบบ้าง อาตมาก็ต้องมองก็ต้องตรวจสอบดูว่า ถ้าเราจะประจักษ์แสดงตัวออกไปร่วมชุมนุมซึ่งมันไม่เคยมีมาก่อนเลย นอกจากไม่เคยมีมาเลยแล้วก็ยังเป็นเรื่องอะไรกันนี้ อยู่ดีไม่ว่าดี เป็นนักธรรมะแล้วมาแต่

อะไรอย่างนี้ อาตมาประเมินหมดทุกอย่างแหละ ประมวลเสร็จทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว เรียกว่า
 บวกลบคูณหารเสร็จอาตมาก็ถึงได้ทำเมื่อทำแล้วอาตมาก็ต้องมั่นใจว่าอาตมาไม่ได้ทำผิด
 จะไม่เกิดผลดีหรือจะไม่ดี อาตมาก็ต้องประมาณแล้ว ถ้าอาตมาประมาณผิดก็คงจะเกิดผล
 เสียหาย ถ้าอาตมาประเมินถูกต้องมันก็จะเกิดผลอย่างที่ว่ามันควรจะเป็นนี้ อาตมาไม่ได้ไม่
 รู้้อ โหน้อ เหน้ โง่ๆ เง่ๆ อะไรทำลงไปนะ ไม่ใช่อย่างนี้นะ

ถาม ในกรณีนี้ นะครับ (ชุมนุมประท้วง) เป็นการสอดคล้องกับธรรมะและวินัยของพระพุทธเจ้า
 หรือไม่

ตอบ สอดคล้องซี อาตมาบอกแล้วศาสนาพุทธอาตมาบรรยายเสมอ พูดเสมอว่าศาสนาพุทธเป็น
 ศาสนาพหุชนหิตาย พหุชนสุขายะ โลกานุกัมปายะ เป็นศาสนาที่มีจุดหมายชัดเจนว่า
 เป็นไปเพื่อประโยชน์ของมวลชนปวงชนเป็นประโยชน์สร้างแก่นมนุษยชาติ โลกานุกัมปายะ
 จะต้องแบกจะต้องอนุเคราะห์ต้องรับผิดชอบต้องเกื้อกูลโลก โลกนี้ไม่ใช่มนุษยชาติเท่านั้น
 นะ แบกไว้ทั้งโลก โดยเกื้อกูลโลก นี่ก็จุดหลักใหญ่ของพระพุทธเจ้า ยิ่งใหญ่มากเลย อันนี้คือ
 เรื่องของพระพุทธศาสนาแล้ว คนเราไปเข้าใจแบบฤๅษี คือ ทุกวันนี้มันคิดเพี้ยนไปแล้ว
 ศาสนานี้คนที่ปฏิบัติธรรมของพระพุทธเจ้าต้องนั่งหลับตาอยู่กับตัวเอง ดูตัวเอง ออกป่า
 ออกเขา ไม่เอาแล้วกับสังคม เลิกโลก เลิกโลกีย์ ก็คือหนีมันไปเลย ไม่ใช่ ศาสนาของ
 พระพุทธเจ้านั้นไม่ได้หนีโลกีย์แต่อยู่เหนือโลกีย์ อยู่ใน โลกอยู่ในสังคมต้องรู้จักสังคม แต่
 ต้องอยู่เหนือสังคม เหนือคำนี้ไม่ได้หมายความว่าไปชมสังคมนะ ไปเอาเปรียบสังคม ไม่ใช่
 คือหมายความว่าเหนือฤทธิ์เดชของโลกีย์ฤทธิ์เดชของโลกนี่ยะมาทำร้าย หรือว่ามาทำให้
 คนนี้ตกเป็นทาสโลกีย์นี่คือผู้ที่หลุดพ้น ผู้ที่มีโลกุตระธรรม มีคุณธรรมสูง เป็นอาริยะ เป็น
 อรหันต์ คือผู้ที่อยู่เหนือเรื่องของโลกที่มันเป็นภัย คนที่เป็นอรหันต์ของพระพุทธเจ้านี่ยะ
 เป็นคนที่ไม่มียึดต่อสังคม ต่อมนุษยโลกเลย ไม่ทำบาปทั้งปวง ไม่ทำชั่วทั้งปวง ให้แก่สังคม
 ไม่เบียดเบียนใครมีแต่ให้ กุศลัสสุบสัมปทาทำแต่กรรมดีทั้งปวง ทำแต่ประโยชน์คุณค่าแก่
 มวลมนุษยชาติ และไม่เห็นแก่ตัวไม่เห็นแก่ตัวถึงขนาดไม่มีตัวไม่มีตน ไม่เหลือตัวตนของ
 ตน ไม่ยึดเป็นตัวตนของตน มีแต่ให้กับให้ทั้งหมด เพราะฉะนั้นสังฆะธรรมของ
 พระพุทธเจ้าจึงยิ่งใหญ่และลึกซึ้งมาก อาตมาจะยกตัวอย่างประกอบ อย่างชาวโศกเรานี้
 นะ ต่างคนต่างมาเสียสละมาทำงานฟรี ต่างคนมาต่างมาให้ๆ ร่วมเป็นหนึ่งในเดียวอย่างนี้เป็น
 ต้น แล้วถามว่า คนที่ให้จนกระทั่งไม่เหลือตัวตนไม่เอาและทำงานฟรี อยู่ได้ไหม? นี่แหละ
 คือการเมือง หรือระบบบริหารการปกครองแบบศาสนาพุทธที่ย่นย่อมาเป็นตัวอย่าง เป็น
 โมเดล ชุมชนชาวโศกทุกชุมชนนี้เป็นระบบการบริหารการปกครองแบบพุทธบริหาร
 แบบระบอบประชาธิปไตยที่มีธรรมาธิปไตยหรือมีธรรมะ ถ้าประชาธิปไตยก็ต้องมีตัว

กำกับว่าจะต้องเป็นประชาชนต้องมีธรรมะอย่างที่อาตมากล่าวไปแล้ว ผู้บริหารและผู้ถูกบริหารต้องมีธรรมะทั้งหมด เพราะฉะนั้นกลุ่มชุมชนชาวอโศกนี้ผู้ถูกบริหารก็ต้องมีธรรมะ ผู้บริหารก็มีธรรมะนี่คือชุมชนที่เกิดการบริหารปกครองอย่างมีธรรมะ อยู่กันอย่างพุทธ ถ้าพูดกันจริงก็เป็นอย่างอารยธรรมอันเป็นโลกุตระเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างง่าย ๆ ชุมชนชาวอโศกไม่ว่าสันติอโศก สาโลอโศก ปฐมอโศก ราชธานีอโศก อะไรก็ตาม ไม่มีอบายมุขเลย ชุมชนเหล่านี้ไม่มีอบายมุขเลยทั้งกลุ่ม ทั้งชุมชน ทั้งหมู่บ้าน ราชธานีก็เป็นหมู่บ้าน จ. อุบลราชธานี ศรีษะอโศกก็เป็นหมู่บ้าน จ. ศรีสะเกษ มีผู้ใหญ่บ้าน มี อบต. ตามระบบนิติบัญญัติของทางราชการเขา ในหมู่บ้านนี้ไม่มีอบายมุขคนทั้งหมู่บ้านถือศีลห้าเป็นอย่างดี ทุกคนนี่คือการบริหารปกครองสังคมกลุ่มหมู่ ชุมชนที่มีการบริหาร การปกครองฯ ได้จะถึงขั้น “สาธารณ โภคี” สาธารณ โภคีคืออะไร สาธารณ โภคีเหนือชั้นกว่าคอมมิวนิสต์ เหนือชั้นกว่าคอมมิวนิสต์ เหนือชั้นกว่าประชาธิปไตย นั้นให้คนเสียภาษีมาเพื่อที่จะเอามาบริหารประเทศ แต่ของสาธารณ โภคินั้นทุกคนทำงานฟรี นำเข้ากองกลางแล้วเอามาบริหารประเทศ ฟังให้ดีประชาธิปไตยนั้นให้คนเสียภาษีเข้าไปแล้วก็ไปบริหารประเทศ แม้แต่คอมมิวนิสต์ก็พยายามริดภาษี ริดส่วนได้จากประชาชนมาเข้าระบบประชาธิปไตยใหม่ ให้อิสรเสรีภาพมากแล้วที่ริดน้อยหน่อย แต่คอมมิวนิสต์นั้นริดนาทาเร้นมาก เพื่อที่จะเอาไปกระจาย คนที่มีมากเอามาเพื่อที่จะกระจายให้คนมีรายได้น้อย คนมีรายได้น้อยก็เอาน้อย มันก็ดูมีจุดมุ่งหมายที่ดีเป็นการบริหารจัดการจากผู้มีมากไปหาผู้มีน้อยแต่เป็นการบังคับส่วนสาธารณ โภคินั้นเต็มใจที่จะให้เองทั้งหมดเลย ทุกคนเต็มใจที่จะให้เอง ทำงานเอง เอาเข้ากองกลางแล้วก็เอามาบริหาร นี่คือการปกครองการบริหารที่ดีตามคำถามของคุณ อธิบายอย่างไรอาตมาอธิบายไม่เป็นในภาษานักวิชาการ อธิบายอย่างวิชาการไม่ค่อยได้ อาตมาก็เลยอธิบายอย่างนี้แหละ

ถาม ความคิดทางการเมืองของท่านเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด

ตอบ ความคิดทางการเมืองของอาตมาเกิดขึ้นเมื่อใด จริงๆ แล้วถ้าเข้าใจคำตอบที่อาตมาตอบไปแล้วนั้นการเมืองกับการศาสนานั้นเป็นเรื่องเดียวกัน เพียงแต่ทำคนละหน้าที่ ถ้าจะถามให้ถูกต้องถามว่า อาตมาเข้ามาประสานหน้าที่การศาสนากับการเมืองเมื่อใด? คำถามน่าจะเป็นอย่างนั้น

ถาม ได้ครับๆ

ตอบ ถ้าถามอย่างนี้มันก็คล้ายๆ กับว่าอาตมาแบ่งการเมืองกับแบ่งศาสนาออกไปเป็นคนละเรื่อง ที่จริงเป็นเรื่องเดียวกันแต่แบ่งหน้าที่กันทำ ที่นี้ก็เพราะว่าประเทศไทยหรือแม้แต่โลกส่วนใหญ่เขากันศาสนาหรือธรรมะออกไปเป็นอีกส่วนหนึ่ง การเมืองก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง สรุป

ง่าย ๆ ก็คือว่า คนส่วนใหญ่ในโลกยกย่องว่าแต่ประเทศไทยเลย เขาแบ่งการเมืองการศาสนา
 อย่างให้มาด้วยกัน เกิดจากกรณีที่อาตมาอธิบายมาบ้างแล้วเมื่อตะกี้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นการ
 ร่วมกัน ได้ยาก เพราะความเข้าใจดังที่กล่าวแล้วอาตมาก็รู้คนในสังคมทั่วไปเขาเป็นอย่างนี้
 อยู่เราเข้าใจกันดี เราเข้าใจเขาดี เพราะฉะนั้นอาตมาก็ทำงานศาสนาตลอดและอาตมา
 ไม่ได้เข้าใจผิดว่า ศาสนากับการเมืองเป็นคนละเรื่องอาตมาเข้าใจว่าเป็นเรื่องเดียวกัน แต่
 อาตมาถือว่าเป็นกฎของสังคม เป็นกฎของโลกมนุษย์ โลกเขาเข้าใจแบ่งเป็นคนละอันไม่ได้
 เข้าใจเป็นอันเดียวกัน ทีนี้เมื่ออาตมาเอาเข้ามาประสานกันตั้งแต่เมื่อไร (ศาสนากับ
 การเมือง) ก็ตอบได้ว่า อาตมาทำงานศาสนาในช่วงหลายปีเลยก็ได้ เมื่อปี 2513 ทำงานมา
 เรื่อยจนกระทั่งปี 2520 อาตมาก็พยายามทำในด้านศาสนาเท่านั้น ยังไม่ได้ออกมาสู่การเมือง
 ะไร จนกระทั่งปี 2522 มีคุณจำลองเข้ามารู้จักอาตมา คุณจำลองนี้ทำงานการเมืองโดยตรง
 เป็นยังเติร์กมาเลยเรียกว่าเป็นเรื่องของการเมืองมาเรื่อย เขาก็พยายามเป็นตัวปฏิบัติของการ
 การเมืองของสังคมนมาเรื่อย พอตัวคุณจำลองเข้ามาการเมืองมันก็เข้ามาในตัวคุณจำลองด้วย
 ทีนี้คุณจำลองก็ทำงานการเมืองอยู่ที่ปฏิบัติไปด้วย (ธรรมะ) ก็คุยกันพูดกันตามได้กันบ้าง
 คุณจำลองก็เอาความรู้ความเข้าใจไปทำงานการเมืองแล้วคุณจำลองก็สนิทสนมกับชาว
 อโศกเข้ามาเรื่อยๆ จนกระทั่งคุณจำลองมีกลุ่มรวมพลังทำการเมืองท้องถิ่นสมัครผู้ว่าขึ้นมา
 พอเริ่มต้นนั้นแหละอาตมาจะตอบว่าเมื่อไร อาตมาก็ไม่รู้ วันที่ เดือน พ.ศ. ที่แน่นอนได้ มันก็
 เข้ามาอย่างนี้

ถาม แต่โดยคร่าวๆ คือราวปี พ.ศ. 2522

ตอบ ใช่ 22-23-24 (นี่)ไปเรื่อยๆ ใจ คุณก็ต้องไปดูประวัติไปดูบทบาทการเมืองของคุณจำลอง
 อาตมาก็รู้ว่ามันเลื่อนไหลไปตามเหตุปัจจัยที่มันการเมืองของคุณจำลอง เพราะฉะนั้น เมื่อ
 คุณจำลองเริ่มต้น “เอาละหน้าตอนนี้คุณจำลองทำงานอะไรต่ออะไรของเขาอยู่ ทางอโศกของ
 เราก็ยังไม่ได้ไปร่วมด้วยอะไรคุณจำลองก็ทำงานของเขาไป” แต่ก็มีคนทำงานในด้านนี้ แต่
 แรกๆ ที่คุณจำลองทำงานการเมืองของคุณจำลองนั้น คุณจำลองได้เป็นเลขาธิการ
 นายกรัฐมนตรี จนกระทั่งสุดท้ายคุณจำลองลาออก เหตุการณ์คือ มารณรงค์เรื่องทำแท้ง (ทำ
 ให้ต้องลาออก) พอเริ่มเรื่องกฎหมายทำแท้ง ในกรณีนี้คุณจำลองมาทำงานส่วนตัวแล้วไม่ได้
 ทำงานการเมืองกับรัฐแล้ว คุณจำลองก็เลยมีพวกอโศกเป็นเพื่อเข้าไปรณรงค์เรื่อง
 กฎหมายทำแท้งซึ่งมันเป็นเรื่องศีลธรรมอย่างยิ่ง ชาวอโศกจึงได้เริ่มเข้าไปร่วมกับคุณ
 จำลองทำงานออกสู่สังคม เมื่อทำงานออกสู่สังคมนรณรงค์กฎหมายทำแท้งก็คือเรื่อง
 การเมืองนี่คือความเชื่อมต่อของการพาอโศกเข้าไปร่วมการเมืองโดยไม่รู้ตัว ตั้งแต่รณรงค์
 กฎหมายทำแท้งและเราก็ร่วมมือทำจัดเอกสารทำเอกสารแจกเข้าไปอภิปราย เข้าไปปราศรัย

เดินสายเข้าไปหาเสียงว่าจ้างนั้นเถอะ ให้มีแนวร่วมให้มีความเห็นว่าใครจะเอาด้วยบ้าง นี่
 ธรรมนูญกฎหมายทำแท้งนี้ต่อต้านกฎหมายทำแท้ง เมื่อเริ่มตรงนั้นก็ร่วมตัวกันจนกระทั่งคุณ
 จำลองคำริจะเป็นผู้ว่าก็เลยต้องช่วยกันในเรื่องนั้นขึ้นมาก็ได้เป็นผู้ว่า กทม. พอได้เป็นผู้ว่าฯ
 ก็เอาคนของชาวอโศกเข้าไปทำงานเพิ่มเติมขึ้น เรื่องของการเมืองก็ค่อยๆ เลื่อนไหลเข้าไป
 เรื่อยๆ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนไม่รู้ว่าจะเข้าไปมากดังเช่นทุกวันนี้ไม่รู้ตัว

ถาม จริงๆ แล้วคุณจำลองนี่ถือเป็นศิษย์เอก ตามสมณานามใช่หรือไม่ครับ

ตอบ อย่าเรียกว่าศิษย์เอกเลยเรียกว่าเพื่อนสหธรรมิก เอะผู้ร่วมปฏิบัติธรรม

ถาม การเมืองคืออะไร ? และนักการเมืองในความคิดของพ่อท่านคืออย่างไร ?

ตอบ การเมืองเป็นเรื่องคุณธรรมของคนมีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่จะเข้าไปบริหารปฏิบัติตาม
 หน้าที่แต่จริงๆ แล้วทุกคนต้องทำงานการเมืองไม่ละเว้นคนทุกคนที่อยู่ในรัฐอยู่ในประเทศ
 ใดๆ จะปฏิเสธการเมืองไม่ได้สักแห่งเดียว เป็นแต่เพียงว่าเราอาสาไปทำหน้าที่ใหม่
 เพราะฉะนั้นนักการเมืองโดยถ้วนทั่วอาสาไปรับผิดชอบหน้าที่การเมือง หน้าที่การงาน
 นั้นๆ แต่สิทธิของมนุษย์ในด้านการเมืองนั้นมีสิทธิทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักบวชหรือไม่ใช่
 นักบวช คนสามัญ (ฆราวาส) กับนักบวชมีสิทธิเท่าเทียมกัน แต่หน้าที่เท่านั้นแหละแบ่งกัน
 เพราะฉะนั้นคนที่ไม่เข้าใจสิทธิไม่เข้าใจหน้าที่ก็แล้วกันอาตมาออกจากการเมือง อาตมามี
 สิทธิในการเมืองนี้ เวลาคุณมีเรื่องอะไรก็มากระทบอาตมาทุกอย่างเลย อาตมาก็เป็น
 พลเมืองของประเทศ ไม่ว่าจะการเมืองจะดีจะเลวจะทำให้คนทุกข์คนสุข การเมืองของคุณๆ
 เป็นคนปฏิบัติคนเป็นคนบริหารเป็นคนทำแล้วคุณก็ให้เราใช้ชีวิตเป็นกอนดินกอนหินมัน
 ไม่ได้หรอก คุณลองนึกเราเป็นพระก็ตามเราก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน เพราะฉะนั้นสิทธิ
 ของเรามีทุกอย่างเป็นแต่เพียงว่าคุณไปกฎกำหนดกฎเกณฑ์แบ่งหน้าที่หรือกันหน้าที่ของ
 นักบวชให้ออกจากการเมืองเท่านั้นแหละเป็นความคิด อาตมาถือว่าเป็นความผิดแต่ไหนแต่
 ไรแล้ว แต่ที่จริงมันก็ไม่ได้ผิดทีเดียวหรอกอาตมาก็เห็นใจและก็เข้าใจมันผิดตรงที่ว่า
 นักบวชมันไม่เป็นนักบวชนักการศาสนา มันไม่เป็นนักการศาสนา มันเสื่อม เพราะฉะนั้น
 ปล่อยให้เข้าไปยุ่งการเมือง การเมืองเขาก็ฟัง เพราะเขาเห็นว่าไม่ได้เรื่อง อันนี้พูดแต่
 ต้นแล้ว เพราะฉะนั้นองค์ประกอบภายในของการเมืองต้องมีศีลธรรมเป็นหลักเลยถือเป็นผู้
 มีราชธรรมคือทศพิธราชธรรม สมัยนี้เป็นสมัยประธานาธิบดี ก็ต้องมีทศพิธราชธรรม
 นายกรัฐมนตรีก็ต้องมีทศพิธราชธรรม เป็นภาษาเท่านั้นเอง ถ้าไม่คิดภาษามันก็ไม่ใช่แต่
 ภาษาโดยเนื้อแท้หรือความเป็นจริงของมัน โดยความหมายของทศพิธราชธรรมเท่านั้น ก็คือ
 คุณธรรมของผู้บริหาร เพราะฉะนั้นผู้บริหารต้องมีธรรมะ โดย 10 หลัก นี้เรื่องของพุทธเลย

เพราะฉะนั้นจะไปเข้าใจ 10 หลักนี้ของพระพุทธเจ้า นั่นแหละคือ เนื้อในที่ผู้บริหารจะต้องมีจริงๆ ไม่ใช่เป็นแต่ปากพูด ถ้าท่องได้พูดได้คล่องแต่ทำอีกอย่างหนึ่งแหละก็ไปไม่รอด

ถาม แนวคิดการเมือง “บุญนิยม” คืออะไร? มีสภาพเป็นอย่างไร?

ตอบ (หัวเราะ) อันนี้เป็นภาษาพูด คำว่า “บุญนิยม” นี้ อาตมาเห็นที่จะต้องค่อยๆ ตอบละเอียดละเอียดๆ เสียแล้วแหละ คืออาตมาอย่างที่ตอบมาแล้วว่าไม่ได้สงสัยหรือกว่าศาสนาทำไม ต้องมายุ่งกับการเมือง คือก็เข้าใจว่ามันเป็นงานเดียวกัน ต่างแต่คนละรูปแบบต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันของประชาชนในประเทศชาติ การเมืองทำให้ประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุข ศาสนาก็จะทำให้มวลมนุษยชาติอยู่เย็นเป็นสุขเหมือนกันแต่แบ่งหน้าที่กันเท่านั้นเอง ด้านการเมืองนั้นไปทำงานในด้านรูปกระทำ ในเรื่องของการทำงานตามภาพรูปธรรมเป็นใหญ่ ส่วนด้านศาสนานั้นทำงานในจิตวิญญาณเป็นใหญ่ นี่ก็คือตัวละครเอียดที่จะกล่าวว่าเป็นปฏิฐานกันใหม่ ก็ต้องบอกว่าร่วมกันบ้าง โดยจริงแล้วศาสนานั้นท่านที่หลุดพ้นแล้วท่านไม่ได้สะสมรูปธรรม ไม่ได้สะสมอะไรในด้านรูปธรรมนั้นท่านเป็นผู้มักน้อยสันโดษ ไม่ได้มีอะไรที่เป็นรูป ฟุ้งเฟ้อ ทีนี้บุญนิยม มันเป็นภาษาไทย คำว่าบุญนิยมนี้ อาตมาก็เห็นว่าลักษณะของคนที่ดีอยู่ในลัทธิใหญ่คือลัทธิบุญนิยม ส่วนศาสนานั้นเป็นศาสนาที่เป็นลัทธิหนึ่งเหมือนกัน ทีนี้ลัทธิที่เป็นศาสนานั้นมันจะต้องเข้าไปร่วมด้วยกับสังคม ทีนี้สังคมนั้นตกอยู่ภายใต้อำนาจของบุญนิยม ศาสนาจะเข้าไปร่วมด้วย บุญนิยมนั้นอาตมาเห็นความเลวร้ายเห็นความเสื่อมมันมากอาตมาก็เลยเออทางศาสนา นี่มีการฝึกฝน มีแหล่งที่ค้างม มีข้อปฏิบัติคุณธรรม คำว่าบุญนี้คนไทยก็รู้อยู่และมันก็ล้อเลียนกับบุญนิยมด้วย อาตมาก็เลยเออ คำว่าบุญนิยมมาตั้งเสียเลย เพราะฉะนั้นบุญนิยมก็เป็นลัทธิเป็นระบบ บุญนิยมก็เป็นลัทธิเป็นระบบเหมือนกันเอาเข้าไปสู้กับบุญนิยม เอาไปเปรียบเทียบ ที่จริงในเรื่องของศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธไม่มีศัตรูไม่ต่อสู้กับใครอันนี้ต้องเข้าใจให้ลึกซึ้งนะ คนอื่นเขาตั้งใจจะเป็นศัตรูกับเรา นักบวชของเขาตั้งใจเป็นศัตรูกับเราๆ ก็ตั้งใจจะไม่เป็นศัตรูกับเขาไม่สู้เขาหรอก ถ้าเขาจะทำร้ายเราๆ ก็ยอมให้เขาทำร้ายถ้าเขาหลีกไม่พ้น ถ้าเขาจะทำร้ายเราๆ ก็เลี้ยงไม่ให้เขาทำ เราไม่ต่อสู้รบราแต่เราแสดงความจริงที่เราได้อยู่เท่านั้นเอง ฉะนั้นอาตมาก็เลยคิดว่า บุญนิยมนั้นเป็นภาษาที่จะใช้นำพาวิถีหรือลักษณะของสังคมมนุษย์น่าจะคืออยู่เป็นไปได้ ตามทฤษฎีตามหลักการวิธีการทุกอย่างนั่นแหละที่เป็นไปทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติทั้งเหตุและผล เมื่ออาตมาเอาธรรมะร่วมลงไป คำว่าบุญนิยมทั้งหมด เพราะฉะนั้นไม่ว่าเราจะมีพฤติกรรมอะไรต่อสังคมจะเป็นการแตกแขนงแยกเป็นการเมือง เป็นเศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ แยกเป็นนิเทศศาสตร์ สื่อสารอะไรก็

- แล้วแต่อาตมาก็ใช้บุญนิยมเข้าไปต่อท้ายหมดเลย เพราะฉะนั้นเศรษฐศาสตร์บุญนิยม
- การเมืองบุญนิยม พาณิชย์บุญนิยม เกษตรศาสตร์บุญนิยม สื่อสารบุญนิยม
- ถาม สรุปลงแล้วก็คือว่าต้นแบบแนวคิดทางการเมืองบุญนิยมนี้พอท่านตั้งมาเพื่อให้ล้อกับทุนนิยม
- ตอบ ใช่ การเมืองบุญนิยมก็ตาม เศรษฐศาสตร์บุญนิยมก็ตาม หรือสังคมบุญนิยมอย่างที่อาตมา
- ยกตัวอย่างแล้ว (ในหมู่บ้าน) เป็นผู้มีศีลธรรม ไม่มีอบายมุข มีกิเลสน้อยลงก็อยู่กัน
- อย่างสาธารณ โภคิโยอันนี้เป็นต้น นี่เป็นลักษณะของบุญนิยม คำว่าบุญนิยมนี้เป็นคำกว้าง
- เพราะฉะนั้นถ้าจะถามกันเฉพาะการเมืองบุญนิยมอาตมาว่า คุณจะลองดูนโยบายของพรรค
- เพื่อฟ้าดิน นี่แหละคุณไปอ่านคุณนั่นแหละคือการเมืองบุญนิยมอยู่ในนั้น ยกตัวอย่างง่ายๆ ผู้ที่จะ
- ไปอาสาเป็นนักการเมือง ทำงานการเมืองได้ต้องรู้จักการเมือง มีความรู้ความสามารถอาสา
- อย่างนิตินัย ฉะนั้นผู้ที่อาสาอย่างนั้นนั่นคือนักการเมืองตัวจริง เป็นนักการเมืองพุดินัย
- เป็นนักการเมืองนอกสภา อยู่นอกกฎเกณฑ์เขาเรียกว่าเป็นการเมืองส่วนตัวหรือเป็น
- การเมืองเอกชน ทำงานการเมืองเหมือนกันแต่คุณไม่ได้แต่งตั้งอะไรให้เราเลย อย่างนี้ก็เป็น
- นักการเมืองเหมือนกันในระบบประชาธิปไตย ซึ่งทุกคนทำได้สิทธิรัฐธรรมนูญมีหมดฉบับ
- ใดก็แล้วแต่ต้องมีบทนี้กำกับเลยว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนทั้งสิ้น ฉะนั้นประชาชน
- ทั้งสิ้นเป็นเจ้าของอำนาจ ฉะนั้นเขาจะอาสาหรือไม่อาสา ก็คือสิทธิซึ่งเขาอาสาโดย
- ส่วนตัวของเขาเป็นพุดินัย ฉะนั้น NGO ก็ตามส่วนตัวแม้แต่คุณฉลาด วรฉัตร ก็ตามหรือ
- แม้แต่ใครก็ตามที่เขาเป็นเอกชน เขาตั้งใจอาสาเป็นตัวปฏิบัติของสังคมถ้ามีเรื่องมีราว
- อะไรในสังคมเขาก็ต้องไปปรากฏตัวไปประท้วงไปอะไรต่างๆ ไม่ใช่แค่ประชาชน
- เท่านั้น แม้แต่ข้าราชการอย่าง อ.ธีรยุทธ บุญมี ก็ออกมาเขาไม่ได้เป็นนักการเมืองเป็นครู
- อาจารย์เป็นข้าราชการยังทำจริงๆ เขาไม่ให้ข้าราชการยุ่งด้วยซ้ำไป คือไม่ได้เป็นเรื่องของ
- ความคิดในระบอบประชาธิปไตยการเมืองไม่ใช่เรื่องของความคิดเลย ฉะนั้นถ้าจะบอกว่า
- การเมืองของระบบบุญนิยมนั้นเป็นอย่างไร อาตมาถือว่าผู้ที่อาสาไปเป็นนักการเมืองนั้น
- ต้องทำงานเพื่อเสียสละเต็มที่ ผู้ยิ่งใหญ่ยิ่งสูงยิ่งต้องไม่เอารายได้ ไม่เอาสินทรัพย์อะไร
- เป็นผู้บริสุทธิ์ สะอาดเข้าที่สุด เพราะฉะนั้นไปดูนโยบายของพรรคเพื่อฟ้าดินเลย
- นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. พวกเขาอาสาแล้วเป็นนิตินัยทุกคนอาสาเข้าไปแล้วต้อง
- ทำงานฟรีหมด เป็นต้น นี่คือการเมืองบุญนิยมที่อาตมาหมายถึง
- ถาม พอท่านได้อธิบายไว้ในสาธารณ โภคิโยแล้วใช่ไหมครับ
- ตอบ ใช่ถูกต้อง ประชาชนเลี้ยงดูเองไม่ต้องห่วง พิสูจน์เลย ทำพิสูจน์เลยได้ โดยความเป็นจริงก็
- ทำได้อยู่แล้ว แต่คุณ(นักการเมือง)มักบังคับตัวเองให้เลี้ยงดูแถมไม่พอคุณยังไป โกงเขาอีก
- ต่างหาก เงินเดือนก็เอาเยอะด้วย ดังนั้นมันไม่ใช่การเมืองที่ดีเลย คุณเป็นนักการเมืองที่เลว

มาก แต่นักการเมืองที่ดีต้องเสียสละหมด และทำงานให้แก่ประชาชนจริงๆ แล้วคุณไม่ต้องเอาเงินเลยสักบาทเดียว ไม่ต้องตั้งราคาให้ตัวเองเลย ตั้งมาก็ไม่เอา มีรัฐฯ ก็มีหน้าที่ควรจะมีหน่วยงานนี้สำหรับเป็นกองพลาธิการที่จะดูแลนายก ผู้นำของรัฐบาล มีข้าราชการคอยดูแลอาหารการกินอยู่ใช้สอย นายคนไหนขึ้นมาหน้าที่ยของข้าราชการหน่วยพลาธิการที่จะต้องคอยทำอาหารดูแลรับใช้ รดยนต์ อะไรต่อมิอะไรให้นายหรือแก่รัฐมนตรี รัฐเลี้ยงคุณหรือประชาชนเลี้ยงคุณเองมันง่ายกว่าเพราะคนไม่กี่คนเองเราพิสูจน์แล้วอย่างเช่นชาวโศก ในสังคมนี้ผู้หญิงเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็น อบต.ฯ ไม่มีเงินเดือนใดๆ เขาก็เลี้ยงคุณอยู่กันตรงนี้ทำงานกันไป คุณจะเป็นผู้ใหญบ้าน เป็น อบต. คุณก็ทำงานกันไปเถอะ หากได้เงินเดือนจากรัฐก็เอาเข้ากองกลางหมดไม่ได้เอาไว้ส่วนตัวเลย เพราะฉะนั้นคุณที่อาสาเข้าไปในนัยที่ลึกซึ้งของประชาธิปไตยในลักษณะของการเมืองบุญนิยม ก็เป็นอย่างนี้

ถาม ดังนั้น ประชาธิปไตย ในความคิดของพ่อท่านมีความหมายอย่างไร ?

ตอบ ประชาธิปไตยคืออะไร คือลักษณะของอิสระเสรีภาพลักษณะของทุกคนที่มีสิทธิที่จะร่วมไม้ร่วมมือเพราะฉะนั้นในเรื่องของประชาธิปไตยนี้ ห้ามมีกฎหมายระเบียบอะไรออกมาแล้วก็บีบบังคับตีกรอบเพื่อที่จะตัดสิทธิตัวอย่างเช่น การเมืองยังมีพรรคการเมืองอย่างนี้ ยังไม่ใช้ประชาธิปไตย เพราะพรรคการเมืองก็คือคุณตัดสิทธิหรือยิ่งบอกว่าเป็นพรรคการเมืองแล้วส่งคนลงคัดเลือกจำกัดสิทธิเข้าไปอีก คนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองแล้วที่นี้คนที่เลือกเข้าไปสู่สภาจะไปเป็น ส.ส. จะต้องจบปริญญาตรีอีกยังจำกัดสิทธิเข้าไปอีก นี่ไม่ใช่ประชาธิปไตยอย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจริงๆ แล้วมีพรรคการเมืองยังไม่ใช้ประชาธิปไตยที่ดียังมีวิป แหมมีวิปอีกคุณจะต้องยอม ไม่ยอมก็ตามต้องออกเสียงยกมือให้ อย่างนี้มันบังคับกันนี้ ไม่มีอิสระเสรีภาพมันไม่ใช่ประชาธิปไตยๆ เพราะฉะนั้นมีพรรคมีพวกมีกำหนดพรรคพวก ประชาธิปไตยนั้นมันจะเกิดพรรคโดยธรรม และโศกทำงานอยู่ทุกวันนี้คือพรรคโศกๆ โดยไม่ต้องไปจดทะเบียน โดยมีกำหนดกฎเกณฑ์แต่มีอะไร มีหลักเกณฑ์ศีลธรรมมีหลักศีลธรรมเป็นหลัก ยกตัวอย่างง่ายๆ ชาวโศกเป็นอย่างไร เขาไม่กินเนื้อสัตว์ส่วนใหญ่แล้วคุณจะมาเข้าพรรคนี่คุณต้องไม่กินเนื้อสัตว์นะ ถ้าคุณกินเขาไม่เอาหรอก ถ้าคุณไม่เข้าเขาก็ไม่ว่าอะไร คุณก็ไปกินอยู่ข้างนอก เลือกเอาอย่างนี้เป็นต้น ผู้ที่อยู่ในพรรคโศกนี้เขาไม่มีอบายมุขนะ คุณมาอยู่พรรคนี่คุณต้องเลิกอบายมุขคุณถึงจะมาอยู่มาทำงานกับพรรคนี่ได้ ถ้าคุณมีอบายมุขเขาก็ไม่รับคุณก็ไม่ให้ร่วมงานอะไรด้วย ตราบใดคุณมีความคิดอย่างนี้คุณมีกิเลสอย่างนี้ความต้องการอย่างนี้ คุณจะเอาอบายมุขมาให้มาเป็นเชื้อโรคในที่นี้เขาก็ไม่เอาคุณหรอก คุณก็เข้าพรรคนี่ไม่ได้นี่เป็นธรรมชาติไม่ต้องไปกำหนดหรือกนในพรรคนี่เขามีอยู่แล้ว ถ้าพรรคนี่เข้มขึ้นขึ้นมากกว่านี้ ขณะนี้ก็เริ่มเป็นแล้ว

ชาวอโศกหมู่บ้านชาวอโศกทำงานฟรีนะคุณก็ต้องลองคิดว่าทำงานฟรีจะเข้าพรรคนี้ไปไหม ก็ต้องรู้ตัวเองแหละว่าไปไหมถ้าคุณว่าเยี่ยมพรรคนี้ทำงานฟรีคุณก็เข้ามาเลยโดยไม่ต้องสมัครนี่คือพรรคการเมืองโดยธรรมชาติไม่ต้องไปตั้งกำหนดเป็นอิสระเสรีภาพ คุณจะเข้าจะออกก็เป็นสิทธิของคุณๆ เข้ามาแล้วอยู่ไม่ได้ก็ออกไปเพราะคุณไม่เหมือนเขา

ถาม ถ้าจะเรียนถามพ่อท่านว่า พรรคเพื่อฟ้าดินจดทะเบียนเป็นนิติบัญญัติไหมครับ แต่ถ้าโดยพฤตินัยเท่าที่ได้สัมภาษณ์ก็เป็นเหมือนมีกรอบอันนี้คือเป็นพรรคโดยธรรม

ตอบ ใช่ แต่อันนั้นอนุโลมจดทะเบียนไปตามเขาแต่ปฏิบัติไม่เหมือนเขาหรอก เขาก็ถามว่าการเมืองบุญนิยมเป็นอย่างไร การเมืองนี้ยังมีการหาเสียงแล้วเลือกตั้งมันไม่ใช่ประชาธิปไตยคุณได้ไปเที่ยว ล่อเขาเอาเงินให้เขาซื้อเสียง ให้เขามาลงคะแนนมันไม่ใช่ประชาธิปไตย ฉะนั้นการหาเสียงอยู่นี้มันไม่ใช่ความจริงคุณจะเป็นผู้แทนของเขตนี้คนเขตนี้เขาก็ต้องรู้จักคุณใช่ไหม คุณมีคุณภาพหรือยัง อ้อยคุณเหมาะไปทำงานสาธารณสุข คุณเหมาะจะไปเป็นนักกฎหมาย คุณเหมาะสมเรื่องการค้าการขาย คุณเหมาะสมไปในด้านเกษตร คุณเป็นคนในเขตนี้คุณมีความสามารถมากทุกคนก็จะเข้าไปบอก คุณควรจะเป็นนายกอย่างนี้เป็นต้น เขาจะรู้ว่าไอ้โซนนี้ควรเป็นอะไร เพราะฉะนั้นเมื่อคนคือประชาชนของกลุ่มนี้เขตนี้เขาารู้แล้วว่าใครคือคนที่เหมาะคือคนที่ควรจะไปทำงานหน้าที่นั้นหน้าที่นี้ในการบริหารสังคมประเทศหรือในกลุ่มที่นี้ หรือสังคมระดับประเทศก็ตามคนนี้แหละเหมาะเข้าไปเป็นนายก คนแหละเหมาะเป็นรัฐมนตรีเกษตรฯ เขาจะรู้คนของเขาจริงๆ เพราะฉะนั้นเมื่อคุณจะสมัครฯ เข้าไปเป็นผู้บริหาร โดยกฎเกณฑ์วิธีอะไรก็ตามแต่จะไปเป็น ส.ส.ปาร์ตี้ลิสต์ หรือ ส.ส.เขต คุณไปเตรียมเป็นรัฐมนตรี ส.ส.เขตเป็นฝ่ายนิติบัญญัติก็ว่ากันไปมันแบ่งกันอยู่แล้ว แต่ตอนนี้มันเลอะหมดแล้วไม่รู้ว่าบริหารไม่รู้ว่านิติบัญญัติมันปนกันไปหมด มันไม่ใช่การเมืองที่ถูกต้องแล้วแต่ประชาชนที่มีความรู้แล้วเขาก็จะแล้วว่าเออคนนี้เหมาะที่จะไปเป็นอย่างนี้ๆ เพราะฉะนั้นประชาชนจะมาบอกเองว่าไปสมัครเถอะ ถ้าประชาชนที่มีมีแสนคน หกหมื่นคนมาบอกว่าคุณไปสมัครเถอะสมัครปาร์ตี้ลิสต์ไปทำหน้าที่บริหารเถอะ ถ้าไปแล้วจะพยายามผลักดันส่งเสียงออกเสียงให้ไปเป็นรัฐมนตรีเกษตรฯ ไปเถอะคุณเป็นเหมาะ อ้อคุณเหมาะเป็นสภานิติบัญญัติเข้าไปเถอะไปสมัครเถอะ เมื่อประชาชนเขาออกมาบอกเราๆ ก็ค่อยไปสมัคร เมื่อสมัครแล้วไม่หาเสียงถ้าหาเสียงยังไม่ใช่ประชาธิปไตย คุณฟังเข้าใจไหม?

ถาม เข้าใจๆ ครับ

ตอบ ไม่หาเสียง ถ้าหาเสียงยังไม่ใช่ประชาธิปไตยเมื่อสมัครแล้วเสร็จเข้าหน้าที่ กกด. สามารถมีหน้าที่ที่จะต้องประกาศให้ประชาชนรู้ว่า วันสมัครเขามีผู้สมัครเท่านี้ๆ แล้วคนนี้เป็น

ผู้สมัครประกาศให้ประชาชนรู้ว่าเบอร์นี้ๆ นะ วันนี้เป็นวันลงคะแนนเสียง ประชาชนไปลงคะแนนเสียง ผู้สมัครนี้ไม่ต้องไปลงคะแนนเสียงแม้ผู้สมัครคนอื่นเขาจะหาเสียงก็เป็นพวกประชาธิปไตยปลอมๆ รวมถึงให้เขาทำไปก็ให้ประชาธิปไตยจริงคนที่ประชาชนต้องการให้ไปเป็นผู้แทนจริงประชาชนก็ไปเลือกเอง เมื่อเลือกก็เป็นคนของประชาชน เมื่อไม่เลือกคุณก็รู้ประชาชนโง่ๆ ง่่าๆ อยู่ประมาณที่ต้องซื้อสิทธิต้องแลกเงินจึงต้องไปเลือกประชาชนยังถูกหลอกหลวง เลือกผมนะ ผมมีนโยบายอย่างนี้ นะ แต่ที่จริงเขายังไม่เคยทำจริงหรือทำยังไม่ประสบความสำเร็จสักที ประชาชนเขารู้คุณพูดปากเปือกปากและเขาก็ไม่เลือกคุณหรอก เขาเชิญคุณออกเท่านั้นเองเพราะประชาชนเขารู้จักประชาธิปไตยแล้ว ผู้บริหารก็รู้จักประชาธิปไตยมันก็เป็นอย่างนี้ มันเป็นนโยบายหรือทิศทางที่เอามาทำพรรคการเมืองหรือพรรคเพื่อฟ้าดิน มีคนมาถามว่า ทำไมพรรคเพื่อฟ้าดินถึงยังไม่ส่งคนลงรับเลือกตั้งก็ในเมื่อมันไม่มีคนมาออกเสียงถ้าสังคมเขตนี้มีแสนคนมาบอกว่าไปลง ส.ส. เอะไปลงปาร์ตี้ลิสต์เอะ ถ้ามีสักหกหมื่นขึ้นไปบอกเราว่า ให้ไปลงก็จะไปลง แต่ถ้ายังไม่มีหรือมีไม่ถึงหรือมาบอกแค่พันคนก็ยังไม่ไปเพราะมันไม่ใช่ประชาธิปไตยของเขตนี้ ฉะนั้นประชาธิปไตยของเขตนี้ก็ต้องมีปริมาณพอ เขตนี้มีประชากรแสนคน มีผู้สมัคร 10 คน มีมาบอกสัก 3 หมื่นคนยังนี่ก็ยังไม่พอปริมาณพอๆ ไปได้ แต่ก็ยังไม่ซัวร์ต้องห้าหมื่นขึ้นไปเอออย่างนี้ค่อยไป เมื่อประชาชนมาเรียกร้องจริงๆ แล้วเราก็ไป แล้วก็เเน่ๆ ไม่ว่าคุณจะหาเสียงซื้อเสียงอะไรต่ออะไรก็ตามที่ตั้ง 5 หมื่นเสียงนี้แล้วที่จะเลือก เลือกนะไม่ใช่จัดตั้ง หากมีการเลือกแล้วมันก็ได้แน่นอน นี่คือประชาธิปไตย ในทุกวันนี้ พรรคเพื่อฟ้าดินทำงานเพื่อสังคมใช้เงินของเราเองไม่ได้ใช้เงินรัฐ เงินรัฐให้ไปตามระเบียบของคุณไปตามจำนวนสมาชิกๆ นี้เราก็คัดเลือก เพราะฉะนั้นสมาชิกรู้จักจะเลือกก่อน สมาชิกเราจึงน้อยเมื่อสมาชิกรู้จักเราที่ได้เงินอุดหนุนจากกฎระเบียบ วิธีของคุณเอามาให้เราน้อยเราก็ไม่ว่า เรามีเงินเท่าไรเราก็ทำงานกับประชาชนเท่านั้นของเราเป็นการเสียสละ เพราะเราตั้งใจ พรรคเพื่อฟ้าดินเราเหมือน NGO แต่คุณให้เราไปจดทะเบียนเราก็ไปจดเท่านั้นแหละ แต่เราทำงานเหมือนเอกชน รัฐจะให้เราเท่าไร เราก็รับเท่านั้น เราตั้งใจเสียสละ เราก็ทำเท่าที่ทำได้ตามความสามารถของเรา ทุกวันนี้เราก็ทำงานช่วยเหลือประชาชนในด้านนั้นด้านนี้ไปก็ตามแต่เหมือนกับ ส.ส. เขาพูดกับอาสาช่วยด้านนั้นด้านนี้แต่เราช่วยแต่ไม่พูดทำเฉยๆ

ถาม อันนี้ถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายหลักของแนวคิดการเมืองบุญนิยมเลยใช่ไหมครับ

ตอบ ใช่

ถาม ลักษณะพิเศษจำเพาะของการเมืองบุญนิยม เมื่อครู่พอท่านบอกว่ามันเป็นประชาธิปไตยที่นี้ประชาธิปไตยใน การเมืองบุญนิยม มีลักษณะพิเศษจำเพาะไหมครับ

- ตอบ ถ้าจะตอบว่ามีลักษณะพิเศษมันก็ต้องใช้ เพราะของเรานี้มันเป็นประชาชนมีอำนาจ ประชาชนเป็นศูนย์กลางใหญ่ ประชาชนมีสิทธิที่จะออกเสียง มีสิทธิที่จะใช้ส่วนรวมเสียด้วยซ้ำ เพราะมันยิ่งใหญ่จะบอกว่าการเมืองบุญนิยมนี้ประชาสิทธิใหม่ โอ้โฮสาธาณ โภคิ ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะใช้ 1 ตัวอย่างหมู่บ้านราชธานีอโศก ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของทั้งหมด ที่ดินร่วมกันซื้อร่วมกันอาศัยอยู่เงินส่วนกลางทุกคนมีสิทธิเป็นเจ้าของหมดเลย คุณคิดดูซิว่ามีอำนาจใหม่ อำนาจรวมหมดเลยนะมันยิ่งใหญ่กว่าคอมมูนฯ (คอมมิวนิสต์) เขาทำมาของมาร์กนี่ อาตมาของแฮม มาร์กนี้น่าจะได้เจออาตมาก่อนตาย เรามีโอเคหรือความคิดไปในทิศทางเดียวกัน แต่ว่าอันนั้นมันเป็นเรื่องของ ไม่มีจิตวิญญาณ เป็นเรื่องของรูปธรรม ไปกำหนดเขา เอาวัตถุไปกำหนดจิตใจเขาของมาร์กเป็นอย่างนั้น
- ถาม ในมุมมองของพ่อท่านก็คือว่าเท่าที่ฟังมาแล้วมันช่วยเหลือได้อย่างมากโดยมิติของพ่อท่านที่ได้กล่าวไว้มองไว้นะครับ
- ตอบ ทุกวันนี้เราช่วยเหลือประชาชนไม่ได้มากหรือเรายังมีประชากรชาวบุญนิยมนี้ไม่มากทุนรอนก็ยังไม่มาก อำนาจทั้งที่มีหน้าที่ๆ ที่จะช่วยเหลือสังคมนี้เรายังถูกด้านเลขมาทำอะไร ไม่ใช่หน้าที่ของคุณนี้มันหน้าที่ของข้าราชการ หน้าที่ของ ส.ส. หน้าที่ของ อ.บ.ต.หน้าที่ของอะไรต่างๆ นานา ซึ่งเราเป็นเอกชน เป็นประชาชน มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือสังคมอยู่ เพราะฉะนั้นนี่ก็เป็นสังคมกลุ่มน้อยที่เราต้องค่อยๆ ทำ ยกตัวอย่างง่ายๆ หมู่บ้านราชธานีอโศกจะทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคมในตำบลพุ่มใหม่ ซึ่งก็มีหมู่บ้านหลายหมู่บ้านเรายังเกรงหมู่บ้านต่างๆ ส่วนเขาเองเขายังมีแนวคิดทุนนิยมสูง เพราะฉะนั้นเราจะออกเสียงเราก็หัวเดียวกระเทียมลีบเป็น 10 หมู่บ้าน เรา 1 หมู่บ้านไปทำอะไรออกเสียงอะไร ในแนวทางเสียสละทำให้ไอ้ฉัน ไอ้ฉันไม่ค่อยได้ออกเสียงอะไรมากไม่ได้ เพราะออกเสียงที่ไรมันก็แพ้ก็มันคนเดียวเสียงเดียว ฉะนั้นอยากทำอะไร พูดทำอะไร ออกเสียงที่ไร เขาก็หมั่นไส้เปล่าๆ ก็ยอมไปตามอำนาจหน้าที่ทั้งทุนรอนก็น้อยประชากรก็น้อยจึงยังทำประโยชน์แก่สังคมนี้ไม่ได้มากเท่าไร แต่ถ้ามากขึ้นก็เพราะเราทำไปเพราะความอุตสาหะของเราเอง มีความจริงใจที่จะทำงานให้สังคมสงบสุข ส่วนขณะนี้บ้านราชธานีตอนนี้เราซื้อที่เพิ่ม ที่นั่นเป็นนามาก่อนที่จะซื้อเจ้าของที่ดินเขาจะให้เช่าทำนา พอซื้อเราซื้อที่ดินแล้วคนที่เขาทำงาน (นา) เขาก็อยากจะทำต่อ อาตมาก็เลยบอกเองตกลงคุณจะทำต่อเราก็จะให้คุณทำต่อนี่คือการงานแต่ก่อนนี้เขาเช่าคิดราคาเท่านั้นเท่านี้เราก็ให้ทำ คุณจะให้เท่าไรก็เอามา แต่มีกฎเกณฑ์ว่าคุณทำงานอย่างนั้นคุณก็เหมือนกับการเมือง ถ้าไม่มีอบายมุขประเทศชาติก็จะอยู่รอด พัฒนาไปได้เจริญขึ้นประเทศชาติก็จะพอลู่พอกิน ถ้าเขาเชื่อและปฏิบัติได้เราได้ลองทำแล้วชุมชนของเราไม่มีอบายมุข ชุมชนของเราไม่ต้องมีเงินมีทองมากมายอะไรก็สามารถอยู่รอด ไม่มี

การทะเลาะวิวาทไม่มีอาชญากรรมอะไรเลย จริงนะสำราญกันทุกคน อาตมาฝึกหัดให้กินน้อย ถ้ากินมากก็สะสมกิเลสไปถูกเขาครอบงำ ต้องไปกินใหญ่กินโต กินฐาน กินชวดอะไรก็ไม่รู้หลงไปสารพัดนี่คือการบริหารคนให้คนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี นี่คือการบริหารประเทศชาตินี้เป็นงานของการเมืองใหม่? ใช่ สาขาของเรามีอยู่ 10 สาขา เขาก็ทำงานกับประชาชนก็อยู่อย่างนี้อย่างกับการทำถนนนี้เราก็อำของเราเอง เช่น สาขาบ้านราชไม่ต้องไปใช้งบประมาณของรัฐ บบบริษัทก็มีบ้างนิดหน่อย

ถาม สาธารณ โภคิเป็นธรรมะในศาสนาพุทธ โดยพ่อท่านหยิบยกประเด็นนั้นขึ้นมาขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรม

ตอบ ใช่ สาธารณ โภคิเป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า อาตมาชื่นชมมากๆ เลย สูดยอดเลยมหัศจรรย์

ถาม เหมือนกับนานาสังวาสใช่หรือไม่? และธรรมะของพระพุทธเจ้ามีส่วนเป็นการเมืองด้วยอย่างนั้นหรือ?

ตอบ ใช่ เหมือนกันเป็นธรรมของพระพุทธเจ้า ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นรัฐศาสตร์เป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่เพียงแต่เขาไม่รู้กัน ไม่เข้าใจกัน ถามว่าทำไมสำคัญในการปกครอง เพราะว่าในธรรมชาติของมนุษย์นี้มันต้องมีความเห็นต่างกัน ในสังคมไม่มีหรอกที่จะเห็นเหมือนกันหมด อาตมาถึงได้นิยามว่า สามัคคีคือความขัดแย้งอันพอเหมาะ สามัคคีที่ไม่มีความขัดแย้งกันเลยนั่นคือ สามัคคีควาย ฟุ้งควาย เผด็จการตามผู้นำตัวเดียวนั้นคือสามัคคีควาย ไม่ใช่สามัคคีของมนุษย์ที่เจริญ สามัคคีของมนุษย์ที่เจริญมีสิทธิที่จะเห็นต่างและแย้งได้ ขัดแย้งได้แต่รู้จักการประนีประนอม รู้จักที่จะสรุป รู้จักที่จะยุติที่เรียกว่าความยุติธรรม ดังนั้นสังคมของคนมันต้องมีความขัดแย้ง ต่างคนต่างคิดที่ต่างกันก็เอาวิจัยกัน เอามาสังเคราะห์กัน เอามาอภิปรายกัน เสวนากัน จบแล้วรวมความคิดเป็นมติ นี่เป็นระบบที่เขารวมแล้ว เขาบอกว่าประชาธิปไตยใช้วิธีนี้ถูกแล้ว ที่นี้อ่าเอากิเลสเป็นเจ้าเรือนก็แล้วกันมันจะเอาชนะกัน คือเอาตามใจตนเอง ความเห็นตนเองไม่เอาพลังของความเป็นส่วนใหญ่ต้องเอาพลังของส่วนใหญ่ แต่หวังของส่วนใหญ่ก็มีสภาพที่ซ่อนนะ ความเป็นส่วนใหญ่นี้จะต้องเป็นส่วนใหญ่ของผู้มีปัญญา หรือเป็นคนดี อย่าเอาส่วนใหญ่ของคนชั่วหรือคนที่ไม่มีความปัญญา หรือส่วนใหญ่ของคนมีกิเลสมาก สังคมทั้งหมดเป็นคนมีกิเลสเป็นส่วนใหญ่เอาความเห็นของคนค้านว่าเอาตามมวลตัวหรือหัวคนก็แล้วกัน แต่เป็นคนมีกิเลสมากหรือน้อย ฉันทันไม่เกี่ยว ฉันทันนับหัวมาทั้งหมด อันนั้นใช้ไม่ได้ เพราะกิเลสจะเป็นตัวกำหนด เมื่อกิเลสเป็นตัวกำหนดคุณก็ได้ผลออกมาว่า ผลที่ได้เป็นมติของกิเลสแล้วคุณเอากิเลสมาดำเนินในวิถีชีวิตของคุณก็ตายเท่านั้นเอง สังคมก็เนาอยู่เท่านั้นเอง

ถาม สรุปแนวคิดนี้ก็คือ แนวคิดพุทธศาสนา

- ตอบ ใช่ แนวคิดของพุทธศาสนา 100% เลย อาตมามั่นใจ ยิ่งกว่าซัวร์
- ถาม สาธารณ โภคินั้น (ถามเพิ่มเติม) คุณไม่น่าทำได้ขออธิบายเพิ่มเติมอีกสักหน่อยนะครับ
- ตอบ คือมันมาจากใจก่อน มาจากการกำหนดจิต ถ้าไม่มาจากใจหรือกำหนดจิตก่อนมันก็จะไป เหมือนกับคอมมิวนิสต์นั้นแหละ คือถ้ากำหนดจากภายนอก (รูปธรรม) สังคมก็เกิดกดดัน กดลงๆ จนระเบิดเลย แต่ที่นี่ (สาธารณ โภคิ) มาจากใจก่อน (1) เขาเข้าใจ (2) เขามาลดละกิเลสจนกิเลสมีน้อย (3) ปัญญาเขาก็เห็นแล้วว่าดีเขาเต็มใจเสียสละ เต็มใจที่จะให้เป็นสาธารณ โภคิ เพราะฉะนั้นไม่มีอะไรตกผลึก ไม่มีอะไรไปกดดัน ไปข่มไว้ ดังนั้นสิ่งนี้ไม่เกิดระเบิดหรอก มันจะยั่งยืนมันจะต่างกัน เพราะว่าไม่มีวัตถุประสงค์กำหนดจิต เพราะจิตยินดีจิตมีปัญหา จิตจะเขาใจเอง เรียกว่า จิตนิยมที่มีปัญญาๆ อย่างเป็นสัมมาทิฐิ อย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้นเขาจึงไม่มีอะไรสงสัย มาลบล้างมันดีกว่าดีที่สุด มันจบละ เขาจึงทำได้ตลอด การอันนี้คือสิ่งที่ต้องอยู่
- ถาม ถ้าจะกล่าวว่าเป็นความต่างในความเหมือน (สาธารณ โภคิกับคอมมิวนิสต์) อย่างที่พ่อท่านกล่าวว่ามันลึกซึ้งกว่าคอมมิวนิสต์นี่คือความเหมือน ส่วนความต่างก็คือมันจะไม่ระเบิด
- ตอบ ใช่ มันจะไม่ระเบิด มันจบของมันแล้ว
- ถาม มีคำถามว่า พ่อท่านเป็นสังคมนิยมหรือไม่
- ตอบ สังคมนิยมด้วย เหนือชั้นกว่าสังคมนิยมด้วย เพราะมโนปุพพังคัมมา ชัมมา มโนเสฐฐา มโนมยาฯ พระพุทธเจ้าพระองค์ท่านสรุปคำตรัสของพระองค์ท่านไว้เลย เป็นหลักตายตัวเลย จิตวิญญาณเป็นประธาน จิตวิญญาณนี้แหละพาไปสู่ความสำเร็จ มโนปุพพังคัมมา จิตเป็นประธานเป็นหัวหน้า มโนเสฐฐา จิตนั้นแหละพาไปสู่ความประเสริฐ มโนมยา จิตนั้นแหละจะพาไปสู่ความสำเร็จจริงๆ เพราะฉะนั้นเมื่อจิตได้ทั้งปัญญา ได้ทั้งหมด จบแล้วมันไม่วิกฤตแล้วมันพอมันไม่ต้องมีรายได้อะไร ที่นี้เขาก็มีความสุขแล้ว เพียงพอแล้ว มันสุขจริงๆ เพราะฉะนั้นมีสัน โดษมีความพอที่แท้จริง ทุกวันนี้ความพอของเขานี้มันไม่ใช่พอธรรมดาหรอก เขาเองเขาก็กินวันละมื้อแต่เขาทำงานวันหนึ่งตลอด มีผลผลิตของแรงงานแต่เขาก็กินนี้ 1 มื้อ เพราะฉะนั้นเขาเหลือเพื่อทุกวันๆ เขาก็มีส่วนที่จะสร้างสรรค์ เขาไม่ได้เป็นหนี้ใคร ไม่เป็นภาระใคร คนที่จะไปถ่วงเกียจคร้าน ไม่มี ความสบายใจที่ได้ช่วยคนอื่นให้คนอื่นพึ่งพาหรือตัวก็พึ่งพากันและกัน ได้ช่วยเหลือกัน แม้แต่เขาไม่มีเงินสักบาทเขาก็พอใจแล้วเป็นสุขแล้ว ดังนั้นคนเหล่านี้เขามีจุดยืน เขามีความพอแล้ว เขามีความสุขแล้ว แล้วสิ่งนี้จึงไม่เกิดระเบิดไม่เกิดความเปลี่ยนแปลง ไม่เกิดมีอะไรมาหักล้าง เพราะมันดีแล้ว ทุกคนมีหลักฐาน ทุกคนเป็นเหมือนกันมีสุขด้วย สภาวะที่จะดำเนินชีวิตที่เป็น ไปในแต่ละวันๆ มันเป็นไปได้โดยสงบ ความอบอุ่น ความก้าวหน้า มันก็ไปของมันเรื่อยๆ โดยมีพัฒนาการอื่นๆ ก็

ฝึกก็พัฒนากันไปตามธรรมชาติไม่มีปัญหาอะไร ถ้าเกิดว่าเหมือนกับสังคมคอมมิวนิสต์ ใหม่ ไม่ค่อยเหมือน เพราะเป็นสังคมของส่วนรวม เป็นสังคมที่มีส่วนร่วมต่อสังคม ร่วมกัน อย่างมีปัญญาเขาใจร่วมกันอย่างจิตใจเต็มใจที่จะร่วม ไม่ได้หลงคิดเลยว่า มีน้อยมักน้อยมา จนมาไม่สะสม มาไม่เอาเปรียบ มีแต่เสียสละ ไม่มีได้หรือก็มีแต่เสียสละ ก็เสียสละมันดี ใหม่? ดี ชัดเจนแล้ว พอใจแล้ว ก็มันดีแล้ว เราไม่ได้เอาเราให้เขานี้แหละมันดี เขาไม่ได้สงสัย ลังเล ใจง่า กลางแกลงอะไรเลยก็จบ

ถาม นักการเมืองในระดับอนาคามีที่พ่อท่านบรรยายไว้ เขามีคติแบบสั้นๆ คืออย่างไรครับ

ตอบ อนาคามีหมายความว่า บุคคลที่หลุดพ้นแล้วจากทรัพย์สินสงครามบ้านช่อง อนาคติกะไม่มี บ้านเรือนแล้วไม่ต้องยึดติด เป็นคนที่ไม่ต้องมีทรัพย์สินไม่ทำเพื่อตนเองแล้ว โภคะขึ้น ปหายะ ทิ้งไปหรือแม้แต่ญาติปริวตตั้งปหายะ ญาติๆ อะไรก็ไม่คิดใจแล้วว่าเมียเรา ตัวเรา พ่อแม่เราไม่แคบอยู่แค่นั้น มีสภาวะจิตสูง มีจิตที่มีเหตุผลแต่ก็ไม่ใช่ว่าไม่รู้ว่ามีพ่อคือแม่คือแม่ มีจิตก็ถือกุศลตามศาสนานั้น นั่นคือผู้ที่สามารถเป็นนักการเมือง

ถาม อยากให้พ่อท่านโยงประเด็นต่อการกำหนดรูปแบบนักการเมืองในพรรคเพื่อฟ้าดิน รูปแบบที่พ่อท่านกำหนดไว้ คือว่า เมื่อเป็นนักการเมือง คุณต้องไม่เอาอะไรเลย (เสียสละอย่างเดียว) เมื่อพ่อท่านตอบว่า เป็นระดับอนาคามี พ่อพ่อท่านพูดผมก็เข้าใจว่ารูปแบบที่พ่อท่าน กำหนดไว้แต่เดิมนั้นนั่นแหละคือ อนาคามี ผมเข้าใจถูกหรือไม่

ตอบ ใช่ เพราะฉะนั้นจึงตอบว่า ผู้ที่ไปทำงานการเมืองต้องทำงานฟรี ไม่ยึดติดกับทรัพย์สินสมบัติ นั้น นี้คือ อนาคามี ฉะนั้นผู้ที่จะไปเป็นนักบริหารควรจะต้องเป็นอนาคามีเป็นอย่างต่ำ ถ้ายังไม่ละยึดติดกาม ปลูกะ พยาบาท อะไรต่ออะไรอยู่ พวกนี้มันไม่กล้าเอียง มัน ไม่ได้หรือ อัสสัจจะกิเลส มันของจริงนะคุณนะ คนที่คอร์รัปชั่นทุกวันนี้ไม่ใช่เขาไม่รู้ว่าจะ คอร์รัปชั่นมันชั่ว เขารู้เขาจบสูง เขามีปัญญามากมายนะ เขารู้แต่ก็สู้กิเลสไม่ได้ แต่เขาต้อง ทำชั่วเพราะกิเลสมันบังคับเขา เขาสู้กิเลสไม่ได้จริงๆ นะ กิเลสมันมีอำนาจนะมันอธิปไตยจริงๆ มันเป็นกิเลสอธิปไตย ยิ่งใหญ่กว่าธรรมาธิปไตยอีกนะ โลกถึงได้เสื่อมอยู่ทุกวันนี้ ถ้าธรรมาธิปไตยคือธรรมะเป็นใหญ่จริงๆ นะนะ โลกมันไม่เสื่อมดังเช่นทุกวันนี้หรือ วันนี้ทุกวันนี้มันกิเลสอธิปไตย กิเลสมันเป็นใหญ่เพราะนั่นผู้ที่จะไปบริหารบ้านเมืองจึง ควรเป็นระดับอนาคามีขึ้นไป แต่เอาเถอะมันไม่ได้ตั้งใจหรือก็ต้องค่อยเป็นค่อยไปแต่มันก็เป็นไปได้ อาตมาเคยคุยกับพลเอกชวลิต บอกว่านี่ประเทศไทยต้องพัฒนาไปอย่างนี้แหละ โดยสรุปนะนะ โดยแล้วเมื่อไรมันจะเจริญมันจะสมบูรณ์สักทีแหละหลวงพ่อกับพลเอกชวลิต ว่า อาตมาก็ตอบว่า ประมาณไว้ 500 ปี โส 500 ปี มันพัฒนาไปอย่างนั้นจะไม่ไหวละมันเอา สัก 30 ปี ได้ไหม ท่านว่าจั้นนะ อาตมาก็บอกว่า 30 ปี ก็ได้ แต่มันไม่ได้แบบสมบูรณ์ไม่

เหมือน 500 ปี มันจะสมบูรณ์รุ่งเรืองทุกวันนี้ อาตมาก็ดูความเจริญ ความก้าวหน้า ความ เป็นไปได้ ที่การเมืองการพัฒนาหรือรัฐศาสตร์นี้ อาตมาก็ยังคิดอยู่ว่า ประเทศไทยนี้ต้องใช้ ทฤษฎีของพระพุทธเจ้ามาฝึก เอาเถอะใครจะว่าอาตมาอย่างไรก็ตาม หลายๆ อย่างเขาไม่ เข้าใจก็มีต่อว่ามา อาตมาว่าเราไม่ได้ทำความเลว ความชั่วอะไร ทำแล้วเกิดผลดี อาตมา ทดลองทำมา 30 กว่าปี แล้วก็เห็นแล้วว่ามันเกิดผลดีจริงๆ อาตมา ไม่กลัวเลยว่า โศกจะร่ำ ทรูปแล้วนักบริหารนั้นถ้าจิตใจไม่ได้ล้างกิเลสจริงๆ แล้ว ยังมีความเห็นแก่ตัวอยู่มาก โดยเฉพาะอบายมุขยังเยอะอยู่ หลงใหลในลาภในยศเป็นนักการเมืองที่ดีไม่ได้ อย่าง การเมืองทุกวันนี้ (ประกอบด้วยกิเลส) ยิ่งฉลาดมากยิ่งขึ้นยิ่งบรรลัษย์มาก อย่างอาตมาที่ออกไป เคลื่อนไหวนะ จริงปด้อยไปไม่ได้ ทั้งๆ ที่ตอนแรกอาตมาเชียร์ทักษิณ จนตอนหลังต้อง เขียนว่าอะไร โส “เพราะเราโง่มาก่อน เราจึงได้ส่งเสริมเขา” เพราะเราไม่รู้มาก่อนแม้แต่ เดียวนี้คนก็ยังส่งเสริมเขามีอยู่จริงๆ นะถ้าบริหารแบบนี้จะเป็นแบบประเทศอุเจนตินา ข้อมูลต่างๆ ที่เราได้มองได้พิจารณา (ในการเคลื่อนไหว) เราได้เห็นพวกที่เขาถือ มือบ่ก่อ หวอซุมมูมประท้วงน่าจะเกิดเรื่องเกิดราวก็ไม่เกิด โธนี่เป็นความสวยงามของ ประชาธิปไตยไทย ประท้วงอย่างสันติซึ่งโลกทั้งโลกเขาก็เห็นกัน สวยงามมาก ประเทศ อื่นๆ เขาประท้วงกันตีกันทุกแห่งเลยในโลก มันปะทะกันเลือดตกยางออกทั้งนั้นเลย อาตมาว่าทำได้อย่างมาได้มาขนาดนี้ เราออกไปช่วยเขาเยนใหม่ ว่าแต่เราจะมีคามเยน เท่าไร ความเป็นน้ำแข็งเท่าไร ธรรมะนี้แหละเป็นของเยน อาตมามุ่งมันอย่างนั้น เขาถามว่า “คุณมาเล่นการเมืองทำไม” อาตมาบอกว่า อาตมาไม่ได้มาเล่นการเมือง อาตมาจะมาทำให้ เกิดสงบสันติ เยน เพียงนี้เท่านั้นอาตมาก็ว่าอาตมาจะไปช่วยประเด็นนี้ จะได้ลดความ รุนแรง นี่ก็ประเด็นหลักที่อาตมาจะไปทำ อาตมาก็ไปแสดงธรรมะทุกอย่างที่รู้สึกได้ว่าจะ ลดความรุนแรงลง จนผ่านมาจากสนามหลวงมาข้างทำเนียบ มีเหตุการณ์มาขั้วกันนำดูเลย นะ แต่ก็ไม่มีคามรุนแรง

- ถาม ผมกราบขอพระคุณพ่อท่านมากครับที่เมตตาให้ข้อมูลที่สำคัญในทุกๆ ประเด็นนะครับ
 ตอบ ถ้ามีอะไรที่ต้องการเพิ่มเติมก็มาหาแล้วกัน โทรมาก็ได้ หรือถามคุณแซมดินก็ได้
 ถาม ครับผม ผมกราบนมัสการลานะครับ พ่อท่านจะได้ฉันทาอาหาร กราบนมัสการครับ

จบการสัมภาษณ์

อย่างมีความสุขที่สุด (good) เป็นรัฐที่เป็นธรรมที่สุด หมายความว่า คือ คนหรือประชาชน มีธรรมะถ้วนทั่วกัน ฉะนั้น ถ้าหากเราสามารถที่จะทำให้การศึกษาเป็นตัวสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงประชาชน โดยผู้ที่ให้การศึกษานั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ที่เป็นธรรมะ จะเป็นรัฐศาสตร์หรือศาสตร์อื่นใดก็ตามต้องมีธรรมะ ก็จะต้องมีธรรมะอยู่ครบทุกแขนง คำว่าธรรมะที่ระบุอย่างชัดเจนที่สุดก็คือ คนมีกิเลสลดลงหรือคน ไม่มีกิเลส ถือเป็นสุดยอดของคน นี่คือการศึกษายิ่งใหญ่ เมื่อมีสภาพในระดับอย่างนี้การบริหารก็เป็นแบบของพระพุทธเจ้าที่เป็น Absolute Democracy บริหารแบบไม่ต้องบริหาร ไม่ต้องแต่งตั้ง ประชาชนจะเป็นผู้เลือกเอง โดยเขาจะไม่ยึดถือไม่ตายตัวว่าไปตามเหตุและปัจจัย

ถาม พ่อท่านวางเป้าหมายต่อระบบการเมืองของพ่อท่านไว้อย่างไร

ตอบ อาตมาไม่ได้วางเป้าหมายอะไร แต่มันจะเป็นไปตามเหตุ คือมีเหตุปัจจัยอย่างไร ก็จะมีปฏิกิริยาเป็นลูกโซ่ กระทบประสานกันต่อไป ข้อสำคัญต้องทำเหตุนี้ให้สมบูรณ์เท่านั้นเอง ให้มัน ได้อย่างชนิดถูกต้องดั่งงาม ทำให้เต็มที่ เหตุปัจจัยจะเป็นตัวร่วม ก่อให้เกิดวิวัฒนาการแล้วดำเนินไปถึงรอบๆ หนึ่ง อาตมาไม่รู้จะใช้ภาษาอะไรขอใช้คำว่า สันดาปก็แล้วกัน เมื่อถึงจุดสันดาปหรือจุดหลอละลายจุดสว่าง พอถึงจุดนี้มันมีเหตุปัจจัยครบ มันจะเกิดจุดอิมตัวหลอมรวมหรือแตกตัว เช่น ความร้อนในขนาดนี้ยังไม่สว่าง พอถึงจุดอิมตัวก็จะสว่าง โชติช่วง คือมันถึงจุดของมันก็จะเป็นอย่างเหลวได้สิ่งที่จะเปลี่ยนนั่นก็คือ พฤติกรรม คือเกิดได้จริงเป็นจริง คือจิตเกิดเปลี่ยนๆ เป็น โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี และอรหนต์ เป็นการเปลี่ยน ได้จริงๆ นี่คือข้อเปรียบเทียบ

ถาม พรรคเพื่อฟ้าดิน จะเป็นไปได้ไหม เมื่อทำกับประชาชนไปถึงจุดๆ หนึ่ง แล้วจะแผ่ขยายไปได้อย่างรวดเร็ว

ตอบ ได้ พอถึงรอบๆ หนึ่งก็เป็นไปได้ แต่เราไม่รู้ว่าจะเมื่อไร เราไม่พยากรณ์ เราเรียนรู้เพียงเหตุที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด คืออะไรแล้วทำให้จริงให้สมบูรณ์ที่สุดก็พอแล้ว

ถาม การสร้างเครือข่ายของแนวคิด ในระดับจุลภาคก่อนแล้วขยายออกไปจะมีผลอย่างไร ต่อแนวคิดของพ่อท่าน

ตอบ ระดับแรกจะได้รับความเข้าใจจากเขา เขาเข้าใจนี้ก็จะไม่มีลักษณะต่อต้านแล้ว แล้วจะมาถึงระดับ เต็มใจ นี้จะก่อเกิดการช่วยเหลือแล้วเพื่อช่วยเหลือแล้ว จะเกิดระดับสมัครใจ แม้ไม่มีการขอร้องก็จะมาสมัครเองเลย จะเข้ามาเป็นเนื้อเดียวกัน นี่คือพลังความรู้ ความเข้าใจ แล้วการสร้างเครือข่ายก็จะบรรลุผล

- ถาม แนวคิดทางการเมืองของพ่อท่านจะมีรูปแบบการกระจายอำนาจหรือมีสภาพต่างๆ ในด้านการบริหาร การตุลาการ การนิติบัญญัติหรือไม่
- ตอบ อันนี้ก็มิ ทุกวันนี้ก็ทำเพียงแต่ที่เราไม่ได้บัญญัติไว้ แนวคิดของเราที่ให้ประชาชนเคารพกฎหมาย อย่างเช่น หลักการของพระพุทธองค์ ที่ศาสนิกเคารพในจุดศีล มัชฌิมศีล มหาศีล นี่คือกฎหมายหลักหรือธรรมบัญญัติ แล้วต่อมาก็มีกฎหมายลูกคือ พระวินัย คือเหมือนกันต้องมีแบบแผนจึงจะขับเคลื่อนไปได้ อำนาจทางการเมืองก็ต้องมีจะได้ถ่วงดุลกัน ینگละก็แบ่งเป็นฝ่ายอย่างที่คุณถามนั้นแหละ
- ถาม แนวคิดของท่านต้องการอำนาจในการปกครองหรือไม่?
- ตอบ เราไม่ต้องการอำนาจ แต่อำนาจจะเกิดโดยธรรม เราไม่ไขว่คว้า ประชาชนจะเป็นผู้มอบอำนาจให้เอง เมื่อเขาพร้อม เขาเข้าใจ เต็มใจ สมัคใจ
- ถาม พ่อท่านเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่พรรคเพื่อฟ้าดินตลอดหรือครับ
- ตอบ ใช่ อาตมาเป็นที่ปรึกษาของเขา อย่างที่อาตมาบอก อาตมาเข้าใจ ไม่ผิดหรอก การเมืองกับศาสนาเป็นเรื่องเดียวกัน เกี่ยวข้องกัน มีจุดหมายอย่างเดียวกันคือ ให้ประชาชนมีความสุข
- ถาม พ่อท่านมีแนวทางในการปกครองหมู่กลุ่มภายในอย่างเดียวกับที่ปกครองคณะสงฆ์ที่เหมือนกับการเผด็จสงฆ์ใช่หรือไม่ครับ
- ตอบ ใช่เหมือนกัน เรียกคำนี้ว่า เป็นการเรียกเข้าหมู่ ซึ่งจะมีคณะกรรมการที่เป็นผู้ใหญ่คอยตรวจสอบแนะนำกันเองในหมู่กลุ่ม เป็นลักษณะอย่างนี้
- ถาม แนวคิดของพ่อท่านยึดหลักของกฎหมายเป็นกรอบด้วยหรือไม่ครับ
- ตอบ แน่นอนซิ เรายึดหลักของกฎหมายด้วยไม่อย่างนั้น ก็วุ่นวายแย่งเลย ต่างแต่ว่าประชาชนเข้าเคารพกันเองอยู่แล้วไม่ต้องไปออกกฎระเบียบให้มันยุ่งยากมากหรอก ระบบสาธารณ โภคินี กรอบมันชัดเจนอยู่แล้ว ไม่ต้องไปกำหนดอะไรให้มันเพิ่มเติมหรอก ปฏิบัติได้ตามนี้ก็อยู่กันอย่างสงบสุขแล้ว
- ถาม จบคำถามครับ กราบนมัสการขอพระคุณนะครับที่เมตตากระผม

จบคำสัมภาษณ์

ไปก่อน ส่วนใหญ่แล้วก็จะพ่ายแพ้ภัยตัวเอง แล้วเมื่อไปดำเนินงานกิจการทางการเมืองแล้ว เขาสู่อำนาจแล้ว มักจะประสบความสำเร็จล้มเหลว ผมจะใช้คำว่าล้มเหลวเนื่องจากว่า เมื่อโลกธรรมมากับเราๆ ก็ไม่สามารถต่อสู้กับมันได้ เราก็พ่ายแพ้ ไม่ว่าจะลาภยศ หรือสรรเสริญก็ตาม เพราะฉะนั้นถ้าของเราฝึกกันไปก่อนแล้วค่อยๆ แข็งแรงขึ้นเรื่อยๆ ใช่ว่ารุ่นนี้อาจจะยังไม่ได้รับลูก ยังไม่ได้ที่รุ่นหลานๆ ยังไม่ได้ที่รุ่นเหลน เราจะฝึกไปจนกระทั่งเราแข็งแรง แม้โลกธรรมจะมาเอื้ออำนวยอย่างไรก็ตามก็จะไม่หวั่นไหว ตรงนั้นก็สอดคล้องกับเสียดสละนี้เป็นประเด็นหลักที่นักการเมืองควรจะมี

ถาม การเมืองบุญนิยม ตามความเข้าใจของท่านรองเลขาธิการฯ (เรือดริชมณฑล) เป็นอย่างไร
 ตอบ การเมืองบุญนิยม ก็คือ การไปทำเพื่อไม่ใช้การไปทำเพื่อเอา มันแปลว่าคนที่จะมาทำงานการเมืองนี้ คือคนที่พร้อมแล้วที่จะไปทำให้กับสังคมให้ทุกอย่าง ทั้งสมอง ทั้งร่างกาย แม้แต่ทรัพย์สินของเราซึ่งถ้ามีอยู่ แต่ว่าส่วนใหญ่ทางการเมืองบุญนิยมไม่ค่อยมีทรัพย์สินกันหรอก เพราะฉะนั้นก็จะใช้ร่างกาย สมอง ปัญญา ไปเพื่อสละให้กับประชาชน เพราะฉะนั้นเมื่อเขาไปทำงานการเมืองก็ถือว่าเป็นคนของประชาชน ซึ่งก็ต้องเข้าไปรับใช้ ไม่ใช่ไปเป็นนาย หรือไปเป็นผู้มีอำนาจ แล้วเข้าไปรับเอาทั้งลาภทั้งยศและสรรเสริญ ก็สรรเสริญนี้จะมาเองก็ไม่เป็นไร ลาภยศที่มานี้ก็ไม่เป็นไร แต่เราต้องคืนให้กับประชาชน โดยเฉพาะเรื่องของลาภนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าเราเข้าไปเงินเดือนที่เราต้องรับเพราะมันเป็นของเรา แต่เราก็ต้องคืนให้กับประชาชนในรูปแบบการคืนที่เรามีกระบวนการของเราอยู่

ถาม องค์ประกอบภายในของการเมืองบุญนิยม มีอะไรเป็นมาตรฐาน ?

ตอบ เราคิดมาก เพราะว่าเรื่องของบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ทุกวันนี้ที่ล้มเหลวเพราะว่าการคัดสรรบุคลากร ส่วนใหญ่จะคัดเอาที่มีชื่อเสียงมา มีเงินมานะครับ ผู้ที่จะมาทำงานการเมือง หรือจะไปเป็นตัวแทนเอาทุนมาก่อน หรือเอาชื่อเสียงเช่นเคยเป็น ส.ส. มาก่อนเป็นรัฐมนตรีมาก่อน ก็จะได้รับการคัดเลือกไว้ก่อนล่วงหน้า หรือว่ายอมรับอย่างนั้นไม่ใช่ของเราเนี่ย การคิดของเรา จะคัดเอาคุณภาพของคนที่ให้ได้ตามมาตรฐานที่เราขีดเส้นเอาไว้ว่า จะต้องมีคุณธรรมๆ นี้คนเราจะรู้กันเพราะว่าใครแข็งแรง เข้มแข็งต่อการต่อโลกธรรมที่จะมายั่วชวนต่างๆ ใครมีประสบการณ์ได้มากกว่า แม้มีโลกธรรมมากระทบแล้วเราก็ยังไม่หวั่นไหว เราจะคิดกันมาในลักษณะอย่างนั้น เมื่อคัดมาแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อมาทำงานการเมืองก็ต้องทำฟรีๆ ทำได้ไหม ถ้าทำฟรีได้ก็ทำ บางคนบอกว่าฉันยังทำไม่ได้เพราะต้องกินต้องใช้ งั้นก็ไปออก ไปก่อนเป็นสมาชิกได้ แต่จะมาเป็นกรรมการบริหารพรรคไม่ได้ เป็นกรรมการบริหารพรรคนั้นต้องฟรี ลักษณะอย่างนี้ต้องมีความพร้อมพอสมควร ต้องมี

ความรู้ด้วย ในเรื่องการเมืองของเขานะครับว่า เขามีอย่างไร และมีอย่างไรในการปรับปะวา
 ฑะที่จะใช้ในการที่จะตอบโต้ ช่วยชี้แจงให้เกิดความเข้าใจก็ต้องมีความรู้ในเรื่องของ
 การเมือง แม้การเมืองปัจจุบันะครับก็ต้องมีความรู้ทางนั้นด้วยคือ มีความรู้ มีคุณธรรม แต่
 ว่าทางคุณภาพของคุณธรรม จะถูกพิจารณาเป็นอันดับต้นๆ แล้วความรู้เป็นอันดับรอง

ถาม การเมืองบุญนิยมมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญและคาดว่าจะช่วยเหลือประชาชนได้อย่างไร ?

ตอบ ช่วยได้ช่วยตลอด และก็ช่วยได้ทุกวัน อาจจะไม่เห็นว่าเป็นรูปธรรมที่ไม่ผ่านเป็น
 คณะรัฐมนตรี เป็นรัฐบาล แต่ว่าในทุกวันนี้เราออกไปให้ประชาชนอยู่เช่น ไปร่วมสัมมนา
 หรือแม้แต่คนอื่นที่เข้ามาในชุมชน แล้วก็มาเรียนมารู้ก็ตาม เพราะฉะนั้นการสื่อลักษณะนี้
 จะเป็นตัวอย่างที่สำคัญมากกว่าที่เราจะปองเฉยๆ แล้วเราก็ไปบอก จำมาเป็นความรู้ในเรื่อง
 ของวิชาการแล้วก็บอก แต่นี้ในวิชาการเราบอกว่าเป็นการเสียดสละ มาดูเราวันไหนก็ได้ มา
 เมื่อไรก็ได้ ว่าเขาเสียดสละจริงไหม แอบดูก็ได้ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นความจริง แล้วก็เขา
 สามารถมาสู้บดูได้ ตรงนี้เน้นเรื่องคุณธรรมจริงๆ และก็มีความสุขอยู่ในชุมชนได้ สามารถ
 พัฒนาพรรคการเมืองให้สามารถเจริญก้าวหน้าขึ้นมาได้ ไม่ใช่ทฤษฎีที่ลอยลมแล้ว มี
 ตัวอย่างของความเป็นจริง เพราะฉะนั้นเมื่อมีตัวอย่างของความเป็นจริง เขาก็จะเชื่อถือขึ้น
 ศรัทธาขึ้น เขาจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเอง การใดก็ตาม กิจใดก็ตาม ถ้าไม่
 สามารถโน้มน้าวให้คนเปลี่ยนพฤติกรรมจากความไม่ดีมาเป็นดีได้ การนั้น กิจนั้น ถือว่ายัง
 ใช้ไม่ได้ๆ แม้แต่การศึกษาก็ตาม การศึกษาถ้าไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมคนให้จากไม่ดี
 มาเป็นดีได้ การศึกษานั้นก็ล้มเหลว กิจของพรรคเพื่อฟ้าดินก็เหมือนกันครับ เราจะต้องมี
 รูปธรรมที่จะสามารถโน้มน้าว เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้ เพราะฉะนั้นใครจะมา
 เป็นสมาชิกเรานี้ยากนะครับ เราไม่ใช่ว่าใครจะมาเป็น มาสมัครแล้วเราก็จะให้ เป็น เรา
 สอบถามก่อน ยังมีอบายมุขอยู่ไหม ยังคัมหม์เหลืออยู่ไหม ยังสูบบุหรี่อยู่ไหม เที้ยวกลางคืนอยู่
 ไหม ถ้ายังมีอยู่ เราก็พักไว้ก่อน แม้สมาชิกเราจะไม่มากก็ไม่เป็นไร เราค่อยๆ เพิ่มผู้ที่มีวุฒิ
 ภาวะเมื่อน้อยนี้แต่ต้องมีคุณภาพ ตรงนี้เป็นสำคัญ

ถาม แนวคิดนี้เป็นแนวคิดพุทธศาสนาใช้หรือไม่ ?

ตอบ ใช่ครับ

ถาม สาธารณ โภคีต่างกับสังคมนิยมอย่างไร ?

ตอบ ต่างกันครับ ต่างกันเยอะ แต่ว่ามีรูปรอยคล้ายกัน จะอธิบายให้ฟัง สาธารณ โภคินี้คิดหนึ่งว่า
 ในระบบสังคมนิยมนี้ครับ หรือคอมมิวนิสต์กับสังคมนิยมอาจจะมีช่องอยู่บ้าง สังคมนิยม
 ส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์มาบังคับ ถูกไหมครับ จะใช้เกณฑ์มาบังคับว่าต้องอย่างนั้นต้องอย่าง
 นี้มาบังคับ ถ้ารับไปอย่างนี้ต้องเสียภาษีอย่างนี้ เท่านั้นเพื่อมาให้กับรัฐซึ่งส่วนใหญ่แล้วสังคม

นิยมจะเก็บมาเพื่อที่จะเอาไว้เฉลี่ยให้กับผู้คนที่ไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ไม่ได้ผิดอะไร อันนั้นเป็นเกณฑ์ แต่ระบบสาธารณสุข โภคินี้เป็นระบบของความเต็มใจนะครับ ไม่ใช่ถูกกะเกณฑ์บังคับ ความเต็มใจที่จะมาเสียสละทุกคนถ้ามีความสามารถหรือมีสภาวะอยู่ในระดับไหน เขาสามารถตัดสินใจเองได้ว่า เขาต้องการมาอยู่ในระดับไหน เช่น ถ้าคนต้องการมีเงินเดือนอยู่ ทำงานแล้วยังมีเงินเดือนอย่างเช่น บริษัท ฟ้าอภัยก็มาสมัครได้เงินเดือน 2,500 บาท ซึ่งข้างนอกนั้นถือว่าน้อยมาก แต่ว่าถามว่าเอาไหม เขาตอบอย่างไร ที่จริงเขาอยู่ข้างนอกก็ได้ไม่จำเป็นต้องเข้ามาในนี้ก็เป็นญาติธรรมเหมือนกัน ก็ถือศีลห้า ละอบายมุข แต่ถ้าต้องการเข้ามาในนี้เขาสมัครใจและเต็มใจ เราไม่เคยใช้อะไรไปจี้เขามา ถ้าไม่พอใจเขาสามารถเดินออกไปได้เลย อันนี้เป็นเรื่องของบุญนิยม ซึ่งใช้ความสมัครใจนะครับ ส่วนกระบวนการที่เข้ามาอยู่ส่วนกลางแล้วก็มีคณะกรรมการช่วยกันจัดสรร อันนี้เหมือนกัน สังคมนิยมก็ใช้คณะกรรมการมาคิดว่าเราควรจะไปทางไหนเท่าไร ทางนี้เท่าไร เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ตรงนี้เราก็ใช้กระบวนการนั้นเหมือนกันคือใช้กรรมการคือในรูปกรรมการมาเป็นผู้จัดสรร แต่กรรมการนี้เราก็คิดจากผู้ที่ชาวชุมชนนี้คิดกันขึ้นมาว่าใครควรจะมาเป็นกรรมการ เป็นกระบวนการประชาธิปไตย ครับคล้ายๆกัน แต่ว่าเป็นการเต็มใจกับไม่เต็มใจ บังคับ ไม่บังคับ เป็นการเสียสละโดยการเต็มใจ เพราะฉะนั้นบุญนิยมมันจะได้ตรงนั้นแหละเพราะเต็มใจทำ

ถาม การออกไปร่วมชุมนุมเกี่ยวข้องกับพ่อท่านใหม่ครับ

ตอบ การออกไปร่วมชุมนุมเกี่ยวกับพ่อท่านชัดเจน เพราะว่าก่อนที่เราจะตัดสินใจไปนี้เราปรึกษากันทั้งหมด โดยมีพ่อท่านเป็นประธานร่วมพิจารณาแล้วก็ตัดสินใจร่วมกันอยู่ด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่า พ่อท่านจะตัดสินใจฟันธงว่าไปหรือไม่ไป ก็มีความเห็นสอดคล้องร่วมกันครับว่าไปที่นั่น เจตนาของพวกเราไปโฆษณา หรือจับไล่่ายก เจตนาของเราอาจจะต่างจากพันธมิตรตรงที่ว่าเราเจตนาไปเพื่อให้เกิดความสงบไม่ให้เกิดการทะเลาะวิวาท ไม่ให้เกิดความเจ็บแค้นหรือว่าตีรันฟันแทงกัน ถ้าจะเกิดลักษณะนั้นเราคิดว่าเรามีความสามารถที่จะหยุดพวกที่อยู่ในฝ่ายพันธมิตรให้ไม่ต้องไปทำอย่างนั้น ซึ่งก็มีเป็นจริง ในขณะที่เราไปปฏิบัติการตรงนั้นก็มิรูปลอยในลักษณะที่จะเกิดการทะเลาะวิวาท หรือการลงมือลงไม้กัน ซึ่งเราก็ออยู่ในเหตุการณ์นั้นเราก็สามารถยับยั้งได้แล้วเขาก็เชื่อฟัง เนื่องจากเราไปในลักษณะนักการศาสนามากกว่า เพราะฉะนั้นเป้าหมายคืออันเดียวกันคือให้นายกออกไป เพราะฉะนั้นนายกขาดคุณธรรมและจริยธรรมไม่สามารถที่จะอยู่ในตำแหน่งนี้ได้ต่อไป ตรงนั้นก็ตรงกันเพียงแต่เราไปเพื่อไม่ให้ทะเลาะกันเกิดการบาดเจ็บล้มตาย

ถาม พ่อท่านเคยแนะนำกลยุทธ์อะไรหรือไม่ในการชุมนุม

ตอบ แนะนำครับ แน่นนอน เพราะว่า พ่อท่านจะเป็นเหมือนศูนย์รวมจิตใจ เมื่อไปถึงตรงนั้นแล้ว ก็จะบอกว่าวิธีที่จะทำให้เกิดความสงบอย่างที่เราเจตนาทำอย่างไร ก็แต่ว่าเผชิญพวกเราเป็น อย่างนั้นอยู่ด้วย ก็พ่อท่านเลยเอาอธิบายให้ฟังว่าทำอย่างนั้นถูกต้องแล้ว สงบอยู่ในบริเวณ นั้นมันก็ช่วยให้บรรยากาศตรงนั้นสงบอยู่หรือแม้แต่ฆราวาส เมื่อเขาบอกให้เราไป เราก็ไป เมื่อเขาบอกให้เราไป เราก็ไป อดอะไรอย่างนี้ เมื่อเขาจะทะเลาะกันเราก็คอยไปดูไปห้ามปราบ หรือเมื่อแสดงความเห็นคือเมื่อกรรมการพันธมิตรคุยกัน เพื่อแสดงความเห็นๆ ของเราก็จะแสดงออกไปในลักษณะว่าไม่ให้ใช้กำลังกัน คือให้ใช้ความสงบกัน พ่อท่านมีนโยบายว่า “ชาวให้มันเย็นเรื่อยไป” คือ รู้ว่าร้อน รู้ว่าหิว รู้ว่าง่วง รู้ว่าเราก็ไม่อยากจะไปนอนกลางถนนหรือก มันไม่ใช้ที่สัปปายะ มันไม่ใช้ที่สุขสบายสำหรับเราๆ เคยไปทำงานในห้องแอร์สบายๆ อากาศก็ดี จะต้องไปนอนข้างๆ ควันรถ เราก็ไม่ได้ชอบนะ เพราะฉะนั้น การที่พ่อท่านให้นโยบายว่า ยางให้เป็นคือ ไหนๆ เรามาแล้ว เราต้องแสดงความคิดเห็น อุตสาหะ เข้มแข็ง ขยัน อดทน ซึ่งเขาก็จะงงเหมือนกันทางฝ่ายนายกทักษิณ ผมก็เชื่อว่างงเหมือนกัน อ้าวที่แรกนี่กว่าจะวันสองวันแล้วจะไปไง แต่เดือนหนึ่งก็ยังไม่จบ คนอื่นเขาก็ไปๆ กลับๆ แต่พวกเราจะปักหลักอยู่เลย สังเกตได้ว่าไม่ได้ไปไหนจะอยู่ในพื้นที่ตลอด ไม่ได้เคลื่อน เราอยู่ของเราตลอด และคุณสมบัติของเราไว้ ไม่ให้ใครมาไล่ไป ให้รักษาบรรยากาศให้มันสงบร่มเย็นตลอด ตรงนี้ต่างหากที่มันเป็น “ชาวให้เป็นและเย็นเรื่อยไป” แล้วก็ไขความจริงให้มากๆ หมดๆ คือนักวิชาการ อาจารย์ต่างๆ เขาจะมาช่วยกันไข เพราะฉะนั้น เมื่อช่วยกันไข รัฐบาลก็อยู่ไม่ได้เอง เราเชื่ออย่างนั้น อันนี้เป็นนโยบายที่พ่อท่านให้ไว้

ถาม ข้อสรุปของการไปร่วมชุมนุม ได้อะไรบ้าง ? (ตลอด 31 วัน)

ตอบ ได้ครับ ได้เยอะๆ มาก อย่างน้อยก็ได้ว่า

ข้อ 1 ใครที่คิดว่าศาสนาไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองต้องคิดใหม่ๆ เพราะว่าถ้าไม่เอาศาสนาเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองแล้วจะให้เฉพาะมีคนไม่ดี มีสิ่งไม่ดีเท่านั้นหรือที่จะไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองได้

ข้อ 2 เราเป็นส่วนหนึ่งแม้จะเป็นส่วนเล็กๆ ก็ตาม ที่ไปทำให้บรรยากาศตรงนั้นสงบลงบ้าง จนไม่มีการทะเลาะวิวาทได้ วันนี้เราถือว่าเราเป็นส่วนหนึ่ง แม้จะเป็นส่วนเล็กๆ ก็ตาม คนอื่นเขาก็ร่วมทำด้วยนะครับ ตรงนี้ก็เป็นความสำเร็จของพันธมิตร ซึ่งเราก็ถือว่าเราก็เป็นกระบวนกรกลุ่มๆ หนึ่งที่เราเข้าไปมีส่วนร่วมตรงนั้น ข้อ 3 พวกเราได้ฝึก อันนี้คือของที่เรา

ได้จริงๆ เราได้ฝึกอดทนมากๆ เลย เพราะปกติเราฝึกที่นี่ (สันตือ โศก) ก็เหมือนกับฝึกปฏิบัติธรรมดาเหมือนที่เคยปฏิบัติมา แต่อันนั้นเป็นภาคสนาม มันเหมือนโจทย์ที่ยากมาก มันเหมือนข้อสอบที่เราจะต้องสอบผ่าน ซึ่งเราก็ไม่รู้ว่าจะต่อไปมันจะมีข้อสอบอะไรเข้ามาอีก มีโจทย์แปลกๆ เขามาอีก แต่โจทย์นี้เราได้ทำแล้ว ผ่าน ข้อ 4 ผลมันออกมา มันเป็นความสำเร็จร่วมกัน ของคนทั้งประเทศเลยว่าเราได้ทำสำเร็จ ระบบทุนจัดจ้านนี้ ซึ่งนายกทักษิณได้นำมาเผยแพร่ นำมาสู่การปฏิบัติจนเกิดเป็นความทุกข์ยาก เกิดการเอาผิดเอาเปรียบ น้อยลง ได้ถูกขจัดออกไปแม้ยังไม่หมด ก็ถือว่าช่วงนี้เพิ่มขึ้นมาก็ดีและก็ดีขึ้นมาระดับหนึ่ง ส่วนกระบวนการต่อไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาต่อไปนั้น คงต้องร่วมกันอีกเยอะ และต้องใช้เวลาอีกยาวนาน เพื่อจะให้เกิดความสำเร็จตรงนี้ ให้ระบบการเมืองในลักษณะของที่มีคุณธรรมเข้าไปสู่ความจริงก็ต้องใช้เวลา เพราะว่าคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจตรงนี้ และก็พรรคเพื่อฟ้าดินนี่จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำเรื่องอย่างนี้มาเปิดเผย โดยการทำงานจริง ไม่ได้เปิดเผยโดยทฤษฎี

ตอบ ขอขอบคุณนะครับ จบการสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ เรือตรีแซมดิน เลิศบุศย์ ครั้งที่ 2

สถานที่ สำนักงานพรรคเพื่อฟ้าดิน

วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2550

เวลา 13.00 น. – 13.30 น.

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่าจุดหมายปลายทางของการปกครองของรัฐ ในความหมายของแนวคิดการเมืองบุญนิยมของพ่อท่านคืออะไร?

ตอบ จุดหมายปลายทางของการปกครองของรัฐ คือ ต้องการที่จะใช้ระบบบุญนิยม นำเสนอต่อประชาชนใช้กับประชาชนให้ประชาชนเห็นด้วย เห็นชอบที่จะทำตาม เพื่อจะได้ประสบกับความสุขจากการเสียดลของบุญนิยม การดำเนินการทางการเมืองตามระบบบุญนิยม เมื่อถึงความพร้อมของประชาชน น่าจะเป็นจุดหมายปลายทางของพ่อท่าน (ตามความเข้าใจของผมนะครับ)

ถาม ทำไมสมาชิกพรรคเพื่อฟ้าดินจึงได้ชื่อใหม่ มีความหมายอะไรใหม่ครับ?

ตอบ เมื่อมีการดำเนินงานตามอุดมการณ์ ปราบกฏชีวิตแบบใหม่ พ่อท่านจะเป็นผู้ตั้งให้โดยพวกเขาเป็นผู้ขอเอง การตั้งส่วนหนึ่งเป็นไปตามจิตอย่างหนึ่ง เป็นไปตามสภาวะของเขาอย่างหนึ่งคือ ตั้งเพื่อจะให้เป็นการแก้กลับกันให้ เป็นไปตามธรรมชาติ เช่นผมเอง แซมดิน ก็มีความหมายว่า เป็นเศษเป็นส่วนที่อยู่ในกลุ่มก้อนของดิน ไม่ใช่ไม่โต

เพราะผมเป็นทหารมาก่อนก็รู้อยากใหญ่อยากโต ท่านตั้งกลับกันให้มีความรู้สึกเช่นนี้
จะได้ระลึกอยู่เสมอครับ แต่ใครจะเปลี่ยนหรือ ไม่ก็ได้ครับ

ถาม สมาชิกของชาว ไสก เป็นสมาชิกของพรรคเพื่อฟ้าดินทุกคนเลยหรือไม่?

ตอบ ไม่ทุกคน เราไม่บังคับ แต่ส่วนใหญ่แล้วชาว ไสก เป็นสมาชิกของพรรคเพื่อฟ้าดิน คือ
เราจะคัดสรรคนที่อยู่ภายในชาว ไสก มาเป็นกรรมการบริหารพรรค ที่เขาสมัครใจนะ
ครับ เพราะระดับกรรมการบริหารพรรค ส่วนสมาชิกพรรคเราไม่เข้มขนาดนี้ คือ
ประชาชนที่สนใจ ชาวบ้านทั่วๆ ไปที่เห็นดีเห็นงาม เพียงแต่ละออบามุขได้ก็เป็น
สมาชิกพรรคได้ ต้องละออบามุขได้ครับ ถ้ากรรมการบริหารพรรคขึ้นไปต้อง ไม่
ทานเนื้อสัตว์ รักษาศีล 5 ข้อได้เป็นอย่างดีครับ

ถาม ท่านทราบหรือไม่ว่า ทำไมแนวคิดการเมืองบุญนิยมของพ่อท่านต้องรอเวลาหลายร้อย
ปีจึงจะสัมฤทธิ์ผล

ตอบ ดูตามอัตราการเคลื่อนไหวของสังคม จาก 30 ปีที่ผ่านมา เราสามารถทำกับสังคมไปได้
เท่าใด ถ้าหากเราทำได้เร็วจนถึงจุดสันดาปเมื่อไรคือเมื่อถึงจุดนั้น จะกระจายไปได้เร็ว
เพราะการจะผลักดันประชาชน มีกิเลสจะขัดเกลาเขาต้องใช้ระยะเวลานานและระบบที่
มีอยู่เดิม (ทุนนิยม) เสื่อมสลายตัวลง ระบบบุญนิยมก็มีโอกาสที่จะใช้ได้เร็วขึ้น แต่เดิม
ตั้งไว้ 500 ปี ถ้าทุนนิยมเสื่อมสลายตัวลงเร็วก็อาจจะใช้ได้เร็วขึ้นครับ

ถาม ความเชื่อ อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคเพื่อฟ้าดินเป็นอย่างไรครับ

ตอบ เรามีความเชื่อว่า (เป็นความคิดของผมนะครับ) คือเชื่อว่า คน นั้นสามารถเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมได้ สามารถเปลี่ยนไปในทางที่ดีได้ เมื่อเปลี่ยนแล้วมีความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว
ทำงานการเมืองจะช่วยการเมืองให้โปร่งใส ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน เพราะการทำงาน
การเมืองจะต้องแก้ไขที่ตัวบุคคล ดังนั้นอุดมการณ์หลักของพรรค จะสร้างคนมากกว่า
การสร้างกฎหมายใดๆ ครับ โดยใช้หลักการของพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้เกิดผล
ได้จริงครับ

ถาม ทำไมจึงตั้งชื่อว่า พรรคเพื่อฟ้าดิน

ตอบ เดิมเรามีตั้ง 60 ชื่อ คัดจนเหลือ 1 ชื่อ พรรคเพื่อฟ้าดินมีความหมายว่า เราจะช่วยทั้งชาว
ฟ้า คือผู้ที่มีฐานะดีกว่า เราจะบอกให้เขาเสียสละเพื่อบ้านเมือง ส่วนชาวดิน คือผู้มี
ฐานะระดับล่าง เราจะช่วยเขาอบรมเขา ชี้นำ ฝึกให้เขาขยันๆ จนเขาพึ่งตนเองได้ นี่คือ
ความหมายของชื่อ

ถาม ท่านคิดว่าพรรคเพื่อฟ้าดินกระทำตามแนวคิดการเมืองบุญนิยมของพ่อท่านสมบูรณ์
หรือยัง

ตอบ เราทำไปปรับไป เพราะระบบบุญนิยมการเมืองแนวนี้ยังไม่เคยเกิดขึ้น ในขณะที่เราทำ เราช่วยกันสร้างค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป ดูไปปรับไปเรื่อยๆ จริงๆ อุดมการณ์ อุดมคติของระบบนั้นสมบูรณ์อยู่ หากแต่การทำงานนั้น ทำงานกับคนมีกิเลส เวลาทำงานจึงต้องทำไปปรับไปปรับมาอยู่เรื่อยๆ ความจริงนั้นผมอยู่ในฝ่ายที่นำเอานโยบายหรืออุดมคตินั้น มาแปลงให้เกิดการปฏิบัติ ดังนั้นผมจึงต้องฟังมากกว่า นโยบายนี้หมายความว่าอย่างไร จะทำอย่างไร นโยบายทุกนโยบายที่ออกมาจะต้องเสียสละ มีแค่เรื่องส่วนรวมที่ผมทำนี้ ระบบแข็งแรงมากเลยนะ เพราะมีการเสียสละมากๆ ตามการฝึกฝน เราจึงต้องฝึกฝนคนก่อน จึงจะสามารถกระจายเงินหรือการบริหารด้านต่างๆหรืออะไรก็แล้วแต่ไปให้เขา คือต้องหาที่รองรับไว้ให้พร้อมก่อนนั่นเอง ระบบจึงจะดำเนินไปอย่างนี้จึงจะมีประสิทธิภาพครับ

จบคำสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

สัมภาษณ์ ณ มุลินี พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

ผู้ให้สัมภาษณ์ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง

วันที่ 12 สิงหาคม 2550

เวลา 13.00 น. ถึง 13.25 น.

โดย นายยุทธชัย จอมพงษ์ ผู้วิจัย

อุปกรณ์ เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

- ถาม ความเกี่ยวเนื่องระหว่างพรรคพลังธรรมที่ท่านก่อตั้งกับพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์นั้น มี
 มากน้อยเพียงใดในช่วงเริ่มแรก
- ตอบ ไม่มีครับ แต่พอญาติธรรมรู้จักก็มาช่วยกัน ผมก่อตั้งของผมเองครับ
- ถาม พ่อท่านมีบทบาทต่อพรรคพลังธรรมมากน้อยเพียงใด ในการที่ชาวโศกมาสสนับสนุน
 พรรคพลังธรรม
- ตอบ พ่อท่านมีบทบาทมาก เพราะท่านถือว่าต้องช่วยกันเชิดชูคุณธรรม เพราะท่านเห็นว่า
 พรรคพลังธรรม เป็นพรรคการเมืองในอุดมคติที่ใช้ธรรมะ เพราะเราประกาศไว้ชัดเจนใน
 สัญญาประชาคม ซึ่งตอนประกาศสัญญาประชาคม ผมประกาศของผมเอง ไม่ได้ปรึกษา
 ใครไม่ว่าจะชาวโศกหรือไม่ใช่ก็ตาม ด้วยความจำเป็นทางการเมือง เพราะการเมือง
 ย่ำแย่มากในขณะนั้น
- ถาม ชาวโศกเคยช่วยท่านหาเสียงหรือไม่ครับ ตอนสมัครผู้ว่า กทม. ครับ
- ตอบ ผมว่าทุกตอนห้ละครับทุกครั้ง โดยที่ผมเองก็ไม่ได้ไปขอร้อง แต่ว่าชาวโศกเขาเห็นว่า
 ผมตั้งใจจะพัฒนาสังคมโดยใช้คุณธรรมนำการเมือง
- ถาม ในแง่หลักการของพรรคพลังธรรมนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ หรือ
 สันติโศกบ้างหรือไม่ โดยเฉพาะหลักสัญญาประชาคม 4 ข้อนั้น เป็นการเกี่ยวข้องกับ
 หลักธรรมทางพุทธศาสนา
- ตอบ ไม่มีเลยครับ ที่จริงเป็นเรื่องที่ใครๆ เห็นชัดอยู่แล้วว่าถ้าจะแก้ไขปัญหาทางการเมือง
 ขณะนั้น หากจะตั้งพรรคขึ้นมาจะต้องมีสัญญาประชาคมแบบนี้ โดยเฉพาะเป็นที่ถูกอก
 ถูกใจของประชาชนผู้มีอุดมการณ์เยอะแยะทีเดียว โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่เฉพาะแต่
 ชาวโศก ชาวโศกไม่ได้มีบทบาททางการเมืองมาก อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นส่วนน้อย
- ถาม ท่านเข้าใจแนวคิดการเมืองบุญนิยมของพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์อย่างไรครับ

- ตอบ ที่จริงบุญนิยมไม่ใช่หลักทางการเมือง เป็นหลักทั่วไป ท่านไม่ได้พูดเรื่องบุญนิยมเป็น การเมืองโดยเฉพาะนะครับ ท่านพูดทั่วไป คือนำไปใช้กับเรื่องอะไรก็ได้เพื่อจะ ช่วยเหลือสังคม
- ถาม ตอนหลังนี้ท่านบัญญัติว่า หากเป็นด้านการเมืองเรียก การเมืองบุญนิยมนะครับ
- ตอบ อ้อก็ได้ครับ แต่แรกเริ่มเดิมทีท่านไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้ มาเพื่อแก้ปัญหาการเมือง แต่พูด บุญนิยมเพื่อแก้ปัญหาสังคมทั่วไป เพราะสังคมแข่งขันเอารัดเอาเปรียบกัน เลยใช้ ระบบบุญนิยมนี้เสนอแก่สังคมให้สังคมใช้แนวคิดบุญนิยมให้มากกว่าทุนนิยมครับ ตอน หลังท่านจะมารับเป็นเรื่องการเมืองก็ใช้ครับ
- ถาม ชาวอโศกที่ทำงานการเมืองในพรรคพลังธรรม เคยเสนอแนวคิดแบบนี้ (การเมืองบุญ นิยม) แก่พรรคบ้างหรือไม่ครับ
- ตอบ ไม่มีหรอกครับ
- ถาม ภายใต้การทำงานของพรรคพลังธรรม มีส่วนใดบ้างครับ ที่สะท้อนแนวคิดของพ่อท่าน สมณะโพธิรักษ์ครับ
- ตอบ ไม่ครับ เพราะว่าพ่อท่านไม่ได้ลงมาเล่นการเมือง เมื่อผมตั้งพรรคการเมืองแล้วท่านเพิ่งมา ทราบเอาทีหลัง
- ถาม การที่ท่านเป็นคนเคร่งครัดถือศีล 8 มีคุณธรรมนำการเมือง ทานมังสวิรัต ไม่สะสมทรัพย์ สมบัติ ทำงานหนัก เสียสละ ไม่รับเงินเดือน หลักการคิดและวิธีปฏิบัติเหล่านี้มีอิทธิพล มาจากพ่อท่านบ้างหรือไม่อย่างไร
- ตอบ เต็มๆ เลยครับผมรับมาจากท่านเต็มที่ คือผมเปลี่ยนแปลงชีวิตผมก็เพราะว่าได้มาปฏิบัติ ธรรมกับพ่อท่านกับชาวอโศก เดิมผมก็เหมือนคนทั่วไป เข้าวัดฟังเทศน์ฟังธรรม ไม่ได้ เสียสละอะไรจริงจัง มันไม่มีอะไรค้ำหน้าภายในคุณธรรมของเรา หรือทำให้สังคมดีขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. เท่าใดครับ
- ถาม ราวๆ พ.ศ. 2522 ครับ ผมสนใจพุทธศาสนา ศึกษากับหลวงพ่อพุทธทาสที่สวนโมกข์ ไป ที่นั่น 2517 อีก 5 ปีต่อมาก็ไปสันติอโศกครับ
- ถาม แนวคิดประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ Absolute Democracy ที่พ่อท่านพูดถึงนั้นท่านฯ เข้าใจ ว่าอย่างไรครับ ในความหมายของพ่อท่าน
- ตอบ ผมไม่ได้เข้าใจในเรื่องนั้นมากมายอะไรหรอก แต่ว่าเรื่องที่พ่อท่านพูดยังไม่ใช่แนวคิด ของพ่อท่าน แต่เป็นเรื่องของพระพุทธศาสนา เพราะเป็นประชาธิปไตยจริงๆ ซึ่งไม่ได้ใช้ การบังคับเลย ประชาธิปไตยเพื่อประชาชนส่วนรวม ไม่เหมือนกับสมัยคอมมิวนิสต์ฯ เรื่องส่วนรวมเหมือนกัน แต่เป็นเรื่องของการบังคับแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

- ถาม ท่านมีความเห็นอย่างไร ต่อแนวคิดของพ่อท่านที่เห็นว่า ศาสนากับการเมืองเป็นเรื่องเดียวกัน
- ตอบ ที่จริงไม่ใช่แนวคิดของพ่อท่านหรอก มีการพูดถึงกันมานานแล้ว อย่างท่าน อ.พุทธทาสท่านเทศน์แล้วมาพิมพ์เป็นหนังสือเล่มหนามากในเรื่องของธรรมะกับการเมือง ซึ่งท่าน อ.พุทธทาสบอกไว้ว่า “การเมืองต้องมีธรรมะ ถ้าการเมืองไม่มีธรรมะการเมืองจะเป็นเครื่องทำลายโลก นี้พูดชัดมาก ฉะนั้นไม่ใช่แค่พ่อท่านองค์เดียวที่พูดเรื่องนี้ อ.พุทธทาสก็พูดด้วยครับ แต่หลังจากที่ท่าน อ.พุทธทาสพูดแล้วก็ไม่มีใครเห็นด้วยเยอะ แต่พ่อท่านถึงมาเน้นย้ำว่ามันต้องไปด้วยกัน แยกกันไม่ได้ บ้านเมืองมันถึงจะปรอด
- ถาม ในช่วงที่ท่านต่อต้านน้ำเมาเข้าตลาดหลักทรัพย์ และเรียกร้องให้คุณทักษิณลาออกจากตำแหน่งนายกนั้น พ่อท่านสนับสนุนท่านฯ ผ่านชาวอโศกอย่างไรครับ
- ตอบ ท่านสนับสนุนตรงๆ ไม่ได้ผ่านชาวอโศก เพราะว่าท่านเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและต้องทำอย่างสงบ ท่านไปในฐานะพระซึ่งความเป็นพระในพุทธศาสนานั้นก็ต้องสนใจความเป็นไปของบ้านเมืองด้วย ไม่ใช่ไม่รู้หนาวู้ร้อน ท่านเห็นว่ามันเป็นพิษเป็นภัย เมื่อมีการต่อต้านเกิดขึ้น ก็ไม่อยากจะให้เกิดความรุนแรง ท่านเลยพาสมณะ พุทธาจารย์ไป ตอนเช้าๆ ก็บิณฑบาตโปรดญาติโยม ตอนสายๆ ก็เทศน์ ไม่ได้พูดการเมือง ไม่ได้พูดเรื่องที่จะไปทำอะไรกับบริษัทน้ำเมาเขา ท่านสนับสนุนแบบนี้เพื่อให้เกิดความสงบ
- ถาม โรงเรียนผู้นำมีส่วนเกี่ยวข้องกับ แนวคิดการเมืองบุญนิยมบ้างหรือไม่ครับ
- ตอบ ไม่มีหรอกครับ แต่ว่ามันก็ได้หนีไปจากแนวคิดนั้นนะครับ ที่จริงโรงเรียนผู้นำก่อตั้งมาด้วยเหตุผล 2 ประการ
1. ต้องพัฒนากรุงเทพฯ ซึ่งหมายถึง ข้าราชการ พนักงานต่างๆ ของกรุงเทพฯ ให้เป็นตัวอย่างที่ดีก่อนแล้วจึงแนะนำผู้อื่น จะเห็นได้ว่า กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่สะอาด น่าเที่ยว คิด 1 ใน 10 ของเมืองที่น่าท่องเที่ยวทั่วโลก (จึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของชาวบ้าน)
 2. ท่านรองปลัดกรุงเทพฯ (ยุคนั้น)มีดำริจะให้มีการอบรม ท่านเห็นผมกับคณะ โดยเฉพาะชาวอโศกออกไปรณรงค์โน้มน้าวให้คนพัฒนาตนเอง ท่านบอกว่าให้เอาวิธีนั้นมาฝึกสอน โรงเรียนผู้นำจึงเกิดขึ้น คือฝึกอบรมพนักงาน เราฝึกไปได้ 2 ปี ก็มาฝึกชาวกรุงเทพฯ จนกรุงเทพฯ เป็นเมืองที่น่าเที่ยวดังกล่าว
- กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงครับ จบคำสัมภาษณ์

การสังเกตการณ์

ประกอบการสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวคิดทางการเมืองของสมณะโพธิรักษ์”
 สังเกตการณ์ ณ.สถานที่..ห้องพักรับรอง พุทธสถานสันติอโศก
 วันที่..12...เดือน...ตุลาคม....พุทธศักราช 2549
 เวลา..9.20 น.ถึง..11.00 น.
 ผู้ถูกสังเกตการณ์..สมณะโพธิรักษ์...(ตำแหน่ง)..เจ้าสำนักสันติอโศก...
 สังเกตการณ์โดย....นายยุทธชัย จอมพงษ์ (ผู้วิจัย)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการณ์

1) พฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต.....

- 1.1 พฤติกรรมทางกาย.....ปกติเรียบร้อยในการวางตนเหมาะสมแก่สมณะสาธูป ท่านมักแสดงออกทางกายในลักษณะบรรยายโดยแสดงอากัปกิริยาประกอบ มีการยกมือทำท่าทาง เช่น ท่านกล่าวถึงการทำลายกิเลสของนักรบเมือง ก็ทำมือทาบไปในฝ่ามือเป็นการเน้นถึงต้องทำให้แตก ทำลายจริงๆ ซึ่งตลอดเวลา 1 ชม. 40 นาที ท่านทำดังนี้เกือบ20ครั้ง เมื่อกล่าวถึงประเด็นท่านเองนี้แต่การแสดงออกไม่ได้หยาบคาย หรือประกอบด้วยอารมณ์ โกรธแต่อย่างใด
- 1.2 พฤติกรรมทางวาจา.....ท่านมักใช้วาจาเรียบง่าย บางครั้งกล่าวกล่าวภาษาลูกทุ่ง และเมื่อกล่าวภาษาลูกทุ่งท่านจะขอยกก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นการรักษามารยาทอย่างดี มีพูดภาษาอังกฤษปนบ้างเป็นครั้งคราวแต่ก็เท่าที่จำเป็นจริงๆ ลักษณะของการเปรียบเทียบบางวาจาแม้บางครั้งจะเป็นคำที่รุนแรงอยู่แต่ท่านก็กล่าวด้วยลักษณะเรียบเฉย ไม่ประกอบด้วยอารมณ์ เช่น ประโยคว่า “สามัคคีควาย” อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งในคำอธิบายนั้นจะรุนแรงอยู่ในที่ก็ตาม

2) คำพูดที่แสดงออกในแนวคิดของตน.....

- 2.1 การพูดซ้ำๆ ในประโยคที่เน้นถึงบ่อยๆ.....เช่น ประโยคว่า นักรบเมืองต้องเป็นคนดี เฉพาะคำนี้ 14 ครั้ง ต้องมีศีลธรรมคำนี้มากถึง 35 ครั้ง นักบวชต้องยุ่งเกี่ยวกับการเมือง 26 ครั้ง ศาสนากับการเมืองเป็นเรื่องเดียวกัน 5 ครั้ง
- 2.2 เมื่อพูดถึงเรื่องบางเรื่อง ประกอบด้วยอารมณ์.....ก็มีบ้างโดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการที่สภาพของผู้ที่มีอำนาจมากกว่าและเขาเปรียบผู้อ่อนแอกว่า ในสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งแม้ประเด็นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท่านโดยตรง แต่ลักษณะ

อารมณ์ก็จะมีส่วนร่วมด้วย แต่มิได้หยาบคาย หรือ มีลักษณะผูกจิต โกรธเค้น เพียงแต่ว่า
ไปตามสภาพการณ์

- 3) ความคิดที่แสดงออกในด้านที่เกี่ยวกับการเมือง.....
ท่านมีความคิดแสดงออกต่อประชาธิปไตยในปัจจุบันว่า ไม่เป็นประชาธิปไตย โดยเฉพาะ
เรื่อง การหาเสียง การมีวิปการเมืองคอยควบคุม ส.ส. มุ่งเน้นการเป็นอยู่ของประชาชน
จริงๆ โดยให้พิจารณาไปในทางปฏิบัติเป็นหลัก มุ่งเน้นให้นักการเมืองมีคุณธรรมเป็นอย่าง
มาก และเชื่อว่าคำสอนในพุทธศาสนาสามารถทำให้นักการเมืองดีขึ้น สามารถแก้ปัญหา
ต่างๆ ได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้นไปได้ตามแนวอุดมคตินี้ และเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจว่า แนวคิดที่
ตนเองแสดงออกมานั้นเป็นแนวคิดของพุทธศาสนาจริง
- 4) ความคิดของผู้พูดต่อหัวข้อที่กำลังพูดถึงอยู่ (เชิงสติปัญญา).....
ในด้านนี้ ท่านได้แสดงออกถึงความเข้าใจในมิติต่างๆ ของหัวข้อนั้นๆ โดยพยายามอธิบาย
ให้เข้าใจในประเด็นนั้นๆ ตามความเข้าใจของท่านซึ่งความคิดที่แสดงออกนั้นลึกซึ้ง
สามารถตีความไปในทิศทางที่ไม่ค่อยมีใครคิดกันมาก่อน เช่น คำถามเรื่อง รูปแบบของ
สาธารณ โภคิ ท่านอธิบายโดยสติปัญญาของท่านและมีความชัดเจนในคำตอบเป็นอย่างยิ่ง
เป็นต้น หรือในประเด็นประชาธิปไตย ก็มีมุมมองในด้านที่แปลกออกไปจัดว่าต่างจากท่าน
อื่นๆ มาก ทั้งยังอธิบายให้เข้าใจในความคิดนั้นๆ ด้วย ในบางครั้งปฏิภาณไหวพริบของ
ท่าน ตอบกลับมาเป็นลักษณะเชิงรุก และลักษณะตั้งคำถามให้เข้าไปอยู่ในประเด็นที่ท่าน
ต้องการ จัดว่าเป็นความคิดเห็นที่ท่านต้องการแสดงออกโดยแท้จริง

การสังเกตการณ์

ประกอบการสัมภาษณ์ เรื่อง “แนวคิดทางการเมืองของสมณะโพธิรักษ์”

สังเกตการณ์ ณ.สถานที่ ทำการพรรคเพื่อฟ้าดิน

วันที่..6..เดือน...ตุลาคม....พุทธศักราช 2549 เวลา..15.35 น.ถึง..16.15 น.

ผู้ถูกสังเกตการณ์..เรื่อตรีแซมดิน เลิศบุศย์(ตำแหน่ง) รองเลขาธิการพรรคเพื่อฟ้าดิน

และเป็นบุคคลผู้รับใช้ใกล้ชิดท่านสมณะโพธิรักษ์

สังเกตการณ์โดย....นายยุทธชัย จอมพงษ์ (ผู้วิจัย)

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการณ์

- 1) พฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต.....
 - 1.1 พฤติกรรมทางกาย....เป็นบุคคลมีกิริยาเรียบร้อย ทำทางสงบวางตนเหมาะสมแก่ความเป็นผู้ใหญ่ในพรรคการเมือง และเป็นผู้รับผิดชอบหลายๆอย่างใน สันติอโศก ในขณะที่พูดหากมีการเน้นประโยคที่ต้องการ ก็จะลงเสียงหนัก พร้อมฉายแววตาถึงความมุ่งมั่นหนักแน่นออกมา
 - 1.2 พฤติกรรมทางวาจา....เป็นผู้มีวาจาสุภาพอ่อนโยน ประกอบไปด้วยรอยยิ้มในขณะที่ให้สัมภาษณ์ คำพูดที่ใช้เป็นภาษากลาง มีลูกทუნบ้างเป็นบางครั้ง
- 2) คำพูดที่แสดงออก.....
 - 2.1 การพูดซ้ำๆในประโยคที่เน้นถึงบ่อยๆ เช่น นักการเมืองต้องเสียสละ กล่าวบ่อยถึง 12 ครั้ง คำว่าคุณธรรม 8 ครั้ง เป็นต้น
 - 2.2 เมื่อพูดถึงเรื่องบางเรื่อง ประกอบด้วยอารมณ์ มีอารมณ์คงที่แต่มีลักษณะการเน้นในบางประโยคคือ มีอารมณ์ร่วมแสดงออก เช่นกล่าวถึงองค์ประกอบของบุคคลที่จะเข้ามาอยู่ร่วมในพรรค เมื่อกล่าวถึงจะเน้นความเด่นชัดเป็นพิเศษของลักษณะองค์ประกอบนั้นๆ ดูประหนึ่งว่าเป็นบุคคลผู้คัดสรรตัวเองเลยทีเดียว หรือมีอารมณ์ร่วมในประเด็นว่านักการเมืองต้องเสียสละ จะเน้นถึงอารมณ์ที่ชัดเจนว่าต้องเป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นต้น
- 3) แนวคิดที่แสดงออกในด้านที่เกี่ยวกับการเมือง.....

มีความเชื่อต่อแนวคิดของพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ โดยบริสุทธิ์ใจ ก่อนข้างที่จะจดจำและสังเคราะห์แนวคิดของท่านสมณะโพธิรักษ์ออกมาได้เป็นอย่างดี สามารถถ่ายทอดความคิดในจุดเน้นของพ่อท่านได้เป็นอย่างดี โดยสรุปแล้วมีความเห็นในด้านการเมืองเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับท่านสมณะโพธิรักษ์

- 4) ความเห็นของผู้พูดต่อหัวข้อที่กำลังพูดถึง (ในเชิงสติปัญญา).....
 จัดได้ว่า รต.แซมดิน เลิศบุศย์ เหมาะแก่ตำแหน่งรองเลขาธิการพรรคและผู้ประสานงาน
 ต่างๆ เพราะความคิด ไหวพริบปฏิภาณ ในการปรับประวาทะโต้ตอบนั้น ค่อนข้าง
 ตรงไปตรงมา แหวมคม การตีความ ความหมายของความคิดของท่านสมณะ โพรรัักษ์สื่อ
 ออกมาได้แม่นยำใกล้เคียงกับท่านสมณะ โพรรัักษ์เอง เหตุที่กล่าวอย่างนี้ก็เพราะว่า คุณแซม
 ดิน เป็นผู้นำแนวคิดนั้นมาปฏิบัติจริง ซึ่งในการปฏิบัติจริงต้องอาศัยองค์ประกอบอีกมาก ทั้ง
 ด้านทักษะความชำนาญ ทั้งปัญหาอุปสรรค นานัปการ แต่ด้วยสติปัญญาของตนประกอบกับ
 เป็นบุคคลใกล้ชิดกับพ่อท่าน จึงทำให้การตอบคำถามในแง่มุมต่างๆหรือถ่ายทอดความคิด
 นั้นๆค่อนข้างตรงประเด็น และมีหลักยืนที่มั่นคง ในแนวคิดที่เข้าใจ และในคำตอบ
- 5) อื่นๆ.....มีความเอื้อเฟื้อ โดยธรรมชาติจริงๆ กล่าวคือให้ความสำคัญกับผู้มาขอสัมภาษณ์โดยใจ
 จริง เอื้อเฟื้อในเรื่องเวลา ให้การแนะนำหลายประการ พยายามตอบคำถามทุกอย่างที่อยาก
 ทราบ มีน้ำใจเหมาะสมกับการเป็นผู้ใหญ่

ภาคผนวก ข
ประวัติพรรคเพื่อฟ้าดิน

ประวัติพรรคเพื่อฟ้าดินโดยสังเขป

พรรคเพื่อฟ้าดิน (พฟด.) เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า FOR HEAVEN AND EARTH PARTY (FHAE) และ มีคำขวัญคือ ‘เศรษฐกิจพึ่งตน ชุมชนเข้มแข็ง ประชาธิปไตย ประเทศไทย’ นโยบายพรรคเพื่อฟ้าดิน วรรคแรกระบุว่า พัฒนาประชาธิปไตยด้วยการเมืองอริยะ หรือการเมือง บุญนิยม มุ่งสร้างคนให้มีคุณธรรมเป็นรากฐานประชาธิปไตย พัฒนาชุมชนให้มีศีล ปลอดอบายมุข พึ่งตนเองได้ ไม่แก่งแย่งแสวงอำนาจและประโยชน์โดยมิชอบ ซึ่งเป็นนวัตกรรม (innovation) อันหนึ่งของสังคม

เรื่อตรีแซมดิน กล่าว และเล่าถึงกำเนิดพรรคให้ฟังว่า เดิมไม่คิดจะตั้งพรรค ก่อนหน้านั้น ร.ต.อ.ดร.นิติภูมิ นวรัตน์ (หรือตีวเตอร์หมู หน้ารามคำแหง) ไปจดทะเบียน กับสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ไว้ก่อน เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2543 พอตั้งเสร็จ เขาก็หาว่าใครที่มีอุดมการณ์ที่ตกผลึกแล้ว หากคนร่วมอุดมการณ์ให้เหมือน ระบบสหกรณ์ในอุดมคติ หมายความว่า คนจะมาร่วมมือกันทำงานเพื่อบ้านเพื่อเมือง มีอะไรมาช่วยกัน สายสัมพันธ์ระหว่างนิติภูมิกับชาว อโศก สืบเนื่องมาจากก่อนหน้านี้นี้ ทางอโศกเคยเชิญเขามาเป็นวิทยากร ก็รับแนวความคิดกันได้ ก็เลยเป็นเสมือนญาติธรรมกัน แล้วมายกพรรคให้เราชาวอโศก

“ก่อนหน้านั้นเราไม่เห็นด้วย เพราะเราทำงานด้านศาสนาอยู่ แล้วอยู่ดีๆ จะให้พรรคการเมืองเข้ามา ตอนนั้นเรารู้สึกว่า นักการเมืองยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ของประชาชนนัก นักการเมืองค่อนข้างจะเป็นพวกแสวงหาผลประโยชน์ ก็มีกรถกัน ไปถึงจุดหนึ่งที่ว่า ศาสนาก็คืองานที่ช่วยสังคม พรรคการเมือง ก็คืองานที่จะช่วยสังคม แล้วถามว่า เราพึ่งตนเองได้แล้วหรือยัง เราก็ตอบตัวเองว่า พึ่งตนเองได้แล้ว เพราะขณะที่เศรษฐกิจตกต่ำ เราไม่เจอผลกระทบ ถามว่า ถ้าเราพึ่งตนเองได้แล้วเราจะไม่ช่วยผู้อื่นเลยหรือ” เมื่อชาวอโศกเจอคำถามนี้ ก็สะดุด ทุกคนเลยปรึกษากันใหม่ ตก ลงเห็นด้วยก็รับพรรคสหกรณ์มาบริหารกัน ขณะนั้นต้องหาสมาชิกให้ได้ 5,000 คนภายในเวลาที่เหลืออยู่ประมาณ 2-3 เดือน หรือประมาณ 180 วันที่จะต้องส่งให้ กกต. สำหรับชาวอโศกไม่ใช่เรื่องยากเลย ในที่สุดก็ได้สมาชิกครบ และเปลี่ยนชื่อ จากพรรคสหกรณ์ เป็นพรรคเพื่อฟ้าดิน ซึ่งเป็นชื่อที่ได้รับการสนับสนุน อย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ จากการคัดเลือกชื่อกว่า 60 ชื่อ เพราะชื่อเดิมไปพ้องกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ อาจทำให้เกิดความเข้าใจไขว้เขวได้

สัญลักษณ์ของพรรคเพื่อฟ้าดินเป็น ลูกโลก มีพื้นที่สีฟ้าอยู่ตรงกลาง หมายถึง การอยู่ร่วมกันของนานาอารยประเทศ รูป เฟืองสีแดง รองรับครึ่งวงกลมส่วนล่าง หมายถึง ภาคอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เป็นกลไกสำคัญของประเทศ มีรวงข้าวสีทอง โอบแนว

วงกลมส่วนบน หมายถึง ความเจริญรุ่งเรืองของกสิกรรมที่เป็นตัวสำคัญของประเทศ โดยมี ความสัมพันธ์ระหว่างภาคกสิกรรมกับภาคอุตสาหกรรม เป็นตัวนำของประเทศ เลขเก้าสีน้ำเงิน อยู่เหนือลูกโลก หมายถึงความเป็นมงคลของชนชาวไทยที่มีความเจริญ แสดงถึงความก้าวหน้า การพัฒนา ทั้งภาคกสิกรรม และ ภาคอุตสาหกรรม และในระหว่างรวงข้าวมี ชื่อพรรคเพื่อฟ้าดิน FOR HEAVEN AND EARTH PARTY อยู่ในครึ่งวงกลมส่วนล่างระหว่างลูกโลกและรูปเฟือง

ความหมายของสัญลักษณ์พรรค คือคำอธิบายนโยบาย 19 ด้าน โดยสรุปให้เห็นภาพโดยรวมว่า พรรคนี้มีเจตจำนงอย่างไร และการที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นจะอย่างไร เรือตรีแซมดิน เลิศบุศย์ รองเลขาธิการพรรคเพื่อฟ้าดิน บอกเล่าถึงที่มาของสัญลักษณ์ดังกล่าว ว่า“พื้นข้างหลังเป็นภาพธรรมจักร เพราะเราทำเรื่องศาสนาเป็นหลัก ไม่ได้คิดมาทำพรรคการเมือง แต่เมื่อมีกิจกรรมพรรคการเมืองเข้ามา เราจึงทำให้ชัดเจนว่า เป็นการเมืองที่มีศาสนา หรือ มีธรรมะนำทาง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่คือว่า ดีที่สุดในปัจจุบันที่เปิดให้ทำได้ แล้วตอนนี้เรามีความเข้มแข็งพอสมควร เมื่อเราแข็งแรงแล้วเราไม่คิดช่วยคนอื่นหรือ ถ้ามว่า ถ้าเราทำแต่ของเราทำได้ไหม ทำได้ จะใจดำดูเขาล้มหายตายจากไปหรือ บาดเจ็บไปเพราะเศรษฐกิจ การเมืองหรือ ถ้าเรามีส่วนจะช่วยได้ก็ทำ“นโยบายทั้ง 19 ด้าน ประกอบด้วย 1.นโยบายด้านการเมือง 2.การบริหาร 3.กฎหมาย 4.กระบวนการยุติธรรม 5.เศรษฐกิจ 6.การเงิน 7.กสิกรรม 8.อุตสาหกรรม 9.วิทยาศาสตร์ 10.สื่อสาร 11.สิ่งแวดล้อม 12.สังคม 13.ศาสนา 14.การศึกษา 15.ศิลปะ 16.วัฒนธรรม 17.สาธารณสุข 18.การบริโภคนิยม 19.ความสัมพันธ์ระหว่างชาติ หลักการทั้ง 19 ข้อ ล้วนเป็นการเมืองบุญนิยมทั้งสิ้น ดูแล้วคงไม่มีพรรคใด กล้าลอกเลียนแบบ เพราะทำได้ยาก ตั้งแต่ต้นนโยบายด้านการเมือง มีข้อหนึ่งที่น่าสนใจ คือ กลั่นกรองบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมือง พัฒนาจิตใจ และ วิญญาณ ผู้ที่เข้าไปมีบทบาททางการเมืองให้มีจิตสำนึก ในการรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง มีคุณลักษณะเป็นชาวบุญนิยม จะทำได้อย่างไร แซมดินอธิบายว่า

เพราะฉะนั้น เกณฑ์ที่เราเลือกกรรมการพรรค ผู้บริหารพรรค แม้แต่คนที่จะมาร่วมงาน ก็ต้องหาคนที่ทิวี่เสมอกัน มันถึงจะไปทางเดียวกัน มีน้ำหนัก ในการเปลี่ยนแปลงระดับนโยบาย เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เราทำไม่เร็ว แต่เราไม่ล้ม เราทำนาน อีก 100 ปีก็ได้ เราไม่ได้หวังตรงรุ่นเรา แต่ลูกหลานเราต้องได้เป็นรัฐบาล เมื่อประชาชนเข้าใจการทำงานของเรา แล้ว ประชาชนจะบอกต่อกันไป ให้เราไปลงสมัครเถอะ เขาจะเลือก เมื่อนั้นเราจึงจะได้ และจะมีปริมาณเยอะขึ้น สำหรับเวลาบอกไม่ได้ว่าเมื่อไหร่ แต่เราทำเต็มที่นะ ไม่ได้ขี้ และนี่คือความเป็นมาของพรรคเพื่อฟ้าดิน

ภาคผนวก ก
ประวัติท่านสมณะโพธิรักษ์

ประวัติสมณะโพธิรักษ์ โดยสังเขป

ท่านสมณะโพธิรักษ์ เดิมชื่อ มงคล รักพงษ์ ชื่อเล่นว่า แป็ค

เปลี่ยนชื่อเองเป็น รัก รักพงษ์ เมื่อกำลังศึกษาอยู่ที่ โรงเรียนเพาะช่างปี 5
ท่านเกิด เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2477 (ตรงกับวัน อังคาร แรม 8 ค่ำ เดือน 7 ปีมะเมีย)
ศรีสะเกษ แต่โดยพื้นเพเดิมเป็นชาวอุบลราชธานี เพราะ คุณ ปู่,ย่า,ตา,ทวด อยู่ที่
อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

บิดาผู้ให้กำเนิดชื่อ นายทองสุข แซ่โจ้ว (ถึงแก่กรรมตั้งแต่ท่านสมณะโพธิรักษ์อายุยังไม่ได้ขวบ)

บิดาเลี้ยงชื่อ สิบโทบุญเฉย รักพงษ์ (ถึงแก่กรรม พ.ศ. 2512)

มารดาชื่อ นางบุญโฮม รักพงษ์ (พรหมพิทักษ์) (ถึงแก่กรรม พ.ศ.2498)

มีพี่น้องร่วมมารดาเดียวกัน 10 คน ถึงแก่กรรมไปแล้ว 3 คน ท่านเป็นพี่ชายคนโต
การศึกษา สำเร็จจากวิทยาลัยเพาะช่าง แผนกจิตรศิลป์ ระหว่าง พ.ศ.2496-2500 ได้รับ
ประกาศนียบัตร ป.ว.ช. (ประโยควิชาช่างจิตรศิลป์ 3 ปี) และ ป.ว.ส.(ประโยควิชา
ช่างชั้นสูง จิตรศิลป์ 5 ปี)

อุปนิสัย โดยทั่วไป ปรากฏว่าเป็นคน ขยัน มานะ บากบั่น พากเพียร อดทน อดออม ไม่
ปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไร้คุณค่า ละเอียดประณีต มองเห็นประโยชน์ในสิ่งต่างๆที่
ผู้อื่นมองข้าม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

พรสวรรค์ และความสามารถ เป็นผู้มีความถนัดในเชิงศิลปะด้านต่างๆ ชอบและสนใจด้านการ
ประพันธ์ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และบทเพลง เคยประพันธ์เพลงที่ตั้งมากมาย ในช่วง
พ.ศ.2497-2498 คือ เพลง “ผู้แพ้” “ผู้ครองรัก” และเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง
“โทน” งานประพันธ์ของท่านมีมากทั้ง สารคดี , เรื่องสั้น , กลอน , โคลงฯ โดยมี
นามแฝงต่างๆ เช่น มงคล พงษ์มงคล, รุ่ง รักพงษ์, รัก พงษ์มงคล, สไมย์ จำปาแพง
เรขา เหมลิขิต , เกื้อ ปรียาฯ

ในเพศกฤหัสถ์ เป็นโสดไม่เคยแต่งงานกับใคร

อุปสมบท ที่วัดโคกการาม จ.สมุทรปราการ เมื่อวันที่เสาร์ ที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2513 โดย
พระราชวรคุณ เป็นพระอุปัชฌาย์ สังกัดฝ่าย ธรรมยุต

ภายหลัง ญาติเป็น “มหานิกาย” ที่วัดหนองกระทุ่ม ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน
จ.นครปฐม เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2516 โดยมี พระครูสถิตวุฒิกุล เป็นพระ
อุปัชฌาย์ ถีอโอบุทธิ 2 โอบอยู่ระยะหนึ่ง

คืนโอบุทธิ เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2516 ได้นำโอบุทธิ ฝ่ายธรรมยุตไปคืน

ฉายา “พระโพธิรักษ์” ความหมายคือ ผู้รักษาความตรัสรู้ เป็นชื่อฉายาที่ตั้งขึ้นเอง จากนามปากกาที่ใช้เขียนหนังสือเกี่ยวกับธรรมะมาตลอด ตั้งแต่สมัยยังเป็น ฆราวาส เมื่อได้อุปสมบทเป็นภิกษุแล้ว ก็ขออุปฌาย์ใช้นามนี้ เป็นชื่อฉายาในสมณะเพศ เป็นอุปฌาย์ ในปี พ.ศ.2519 ท่านได้เป็นอุปฌาย์ (ตามธรรมเนียม ตามวินัย) ให้อุปสมบทแก่นักบวช “ชาวอโศก” ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โดยอาศัยองค์คุณธรรมที่มีจริงแห่งการเป็น พระอุปฌาย์ ตามพระวินัย พระสูตร หรือ อาศัยองค์คุณ 10 ประการ ตามพระธรรม พุทธสถาน เป็นสถานที่พำนักศึกษาปฏิบัติธรรม และที่ทำงานศาสนาของหมู่กลุ่ม “ชาวอโศก”

1) พุทธสถาน สันติอโศก

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ.2519 อยู่ที่ 65/1 ถ.สุขาภิบาล 1 ซ.เทียมพร คลองกุ่ม บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2) พุทธสถาน ศิริระอโศก

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2523 อยู่ที่ ต.กระแซงใหญ่ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ

3) พุทธสถาน ศาสีอโศก

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2519 อยู่ที่ ต.โคกเคี้ยว อ.ไพศาลี จ.นครสวรรค์

4) พุทธสถาน ปฐมอโศก

ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2523 อยู่ที่ 66 หมู่ 5 ถ.พระประโทน 11 (นาคโตนด) ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม

ปฏิบัติทาหรือการปฏิบัติของชาวอโศก อันเป็นรูปแบบปฏิบัติที่เน้นเห็นชัดได้ทันที

- 1) ละเว้นการบริโภคเนื้อสัตว์
- 2) ละเว้นการบริโภคเกินวันละหนึ่งครั้ง
- 3) ละเว้นสิ่งเสพติดทุกชนิด เช่น บุหรี่ หมากพลู ยานัตถ์
- 4) ละเว้นการนอนกลางวัน (ตั้งแต่ 5.00-18.00 น.) ยกเว้นอาพาธ
- 5) ละเว้นการสวมรองเท้า และ ละเว้นการใช้ยาม และร่ม
- 6) ละเว้นการมีเงินทอง หรือเครื่องตกแต่งประดับประดา เกินฐานะสมณะเพศ โดยเฉพาะเงินทอง หรือ มีสื่อแลกเปลี่ยนอื่นใดก็ตาม ก็จะต้องไม่มีเป็นกรรมสิทธิ์ อย่างแท้จริงเป็นจริง
- 7) ไม่รดน้ำมนต์ ทำน้ำมนต์
- 8) ไม่ทำพระเครื่องพระบูชา
- 9) ไม่บูชาด้วยไฟ ด้วยควันเป็นสื่อ ไม่บูชาด้วยน้ำเป็นสื่อ เป็นต้น

ความเป็นมาของสำนักสันตือโสภ

โดยเหตุที่สมณะโพธิรักษ์ บวชที่วัดอโศการาม และไปบรรยายธรรมบริเวณ ลาน
 อโศก วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎ์ อยู่เนืองๆ จนได้สมญานามว่า ขวานจ๊กตอก และเมื่อทำหนังสือ
 ยุคแรกก็ใช้ชื่อเรวดียุครุ่งอรุณ ฉบับอโศก ทั้งนามปากกาที่ใช้เป็นอย่างเดียวกัน อโศก ไม่ว่าใครเขียน
 ก็ตามเพราะได้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคำ อโศก หลายสถานะหลายเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว เรา
 จึงจับเอาคำว่า อโศก มาเป็นฉายาของเราตั้งแต่บัดนั้นและร่วมเผยแพร่ธรรมะจนเกิดกลุ่มพุทธบริษัท
 อันมีทั้งนักบวชและฆราวาส ญาติธรรมรุ่นแรกได้ร่วมมือกันก่อตั้งสถานที่ปฏิบัติธรรมถวายท่าน
 และเนื่องจากมีสภาพเป็นสวนจึงได้ชื่อว่า สวนอโศก ตั้งอยู่ที่ อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี แต่ก็ยังไม่
 เข้ารูปเข้ารอยและไม่ลงตัวด้วยเหตุหลายประการ จึงได้ย้ายมาที่แห่งใหม่ เรียกชื่อว่า ธรรมสถาน
 แคนอโศก ตั้งอยู่ที่ ต.ทุ่งลูกนก อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2516 และได้ใช้
 สถานที่นี้อบรมบำเพ็ญธรรม จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์บีบคั้นมากมายทำให้ลำบากในการเผยแพร่
 ธรรมะ เมื่อไม่มีทางเลือก สุตทัยสมณะโพธิรักษ์ และหมู่สงฆ์ต้องตัดสินใจประกาศตนเป็น นานา
สังวาส ตามพระธรรมวินัย เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2518 ที่วัดหนองกระทุ่ม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม
 จากนั้น สมณะโพธิรักษ์ จึงนำพาหมู่กลุ่มมาอยู่ที่ พุทธสถานสันตือโสภ ซึ่งเดิมเป็นเรือนทรงไทย
 หลังใหญ่ที่คุณสันติยา (กิตติยา) วีระพันธุ์ ผู้เป็นเจ้าของได้ถวายท่านไว้ตั้งแต่ปี 2515 และได้เริ่มก่อตั้ง
 ขึ้นเมื่อ 7 สิงหาคม พ.ศ.2519 เลขที่ 65/1 ถนนสุขาภิบาล 1 ซอย เทียมพร แขวง คลองกุ่ม เขต บาง
 กะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร จึงเป็นการเกิดขึ้นของ สำนักสันตือโสภตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา